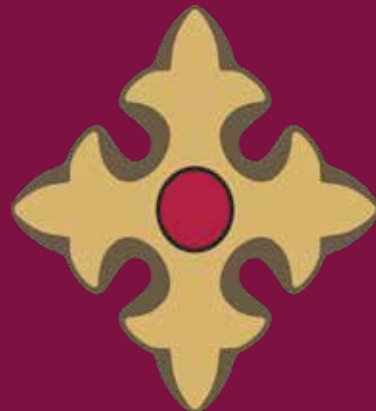

Advocata Croatae

List svetišta i župe Majke Božje Remetske
Gospa 2023. :: Zagreb
godina 27. :: broj 81 :: cijena 4E

www.zuparemete.net

U čovjeku je čudo koji je na Božjem putu

Vlado Čutura

Proslov poslanice Hebrejima jasno daje vjerniku smjernice da prepozna znakove vremena: »Više puta i na više načina Bog nekoć govoraše ocima po prorocima; konačno, u ove dane, progovori nama u Sinu«. Progovara i preko svetkovine Uznesenja Marijina na nebo. Gdje pronaći veća čuda i smjernice u današnjem turbulentnom svijetu? Puno znakova ima ali ih često čovjek ne vidi, jer kako je Tomislav Ivančić upozorio: ne budite robovi svojih formalnih religioznosti, a ne istinske, iz srca? Uvijek je čovjek pozvan na obraćenje. I to je znak vremena jer nikad nije kasno. Nažalost, puno se danas svodi na mlakost koju teolozi opisuju kao tešku bolest vjere, koja je zahvatila kršćanski svijet! Upada se u podijele, vjeruje se zavjerama, a Bog se zaboravlja koji je ravnatelj svega stvorenoga. Bog daje znakove, a ponajprije preko čovjeka kojeg je stvorio na svoju sliku i priliku. U čovjeku je čudo koji je na Božjem putu sa svojom naravi i savjesti čuvarom ljudskoga dostojanstva i slobode. Kršćani oblikuju svoju savjest na temelju Svetoga pisma te učenja crkvenoga Učiteljstva.

Crkva primjerima promiče svjedoke savjesti, od ranokršćanskih mučenika, Thomasa Morea, bl. Alojzija Stepinca. Blažena Djevica Marija uzela je volju Očevu po savjesti. Ponekad se olako priča o savjesti, a ostavi je se po strani. Ima svakidašnjih primjera - sad sam došao ili došla iz crkve, a kao je tamo savjest ostavljena. Onda se traži trun u tuđem oku, a ne vidi se niti jedan znak koji čvrsta vjera daje. Znak je i remetsko svetište koje kroz povijest nisu uništili, unatoč progonima, mučenjima, pa ni pandemija, ni potres. Nisu usporili vjeru, jer svetište svjedoči od obnove, izgradnje, dogradnje, pa do pastoralnog djelovanja da je Bog tu. Zato vjernik dolazi jer Bog mu je znak vremena i na njemu gradi svoju savjest, a svetište u kojem su napravljeni veliki pomaci otvara mu mogućnost i da djeluje pod zaštitom Majke nebeske koja ga prati na životnom putu.

6

Iz sociološkog kuta

**Iskrena vjera u zdravoj religiji:
»Ljubi bližnjeg svoga, kao samoga sebe«**

Ako je duhovnost preduvjet zdrave religije, religija je preduvjet za omogućavanje istinske duhovnosti u svijetu otuđenog pojedinca i otuđenog društva
doc.dr.sc. Erik Brezovec

12

Krug »cirkularne ekonomije«

Zemlja smo mi svi – kako se prema njoj odnosimo tako nam vraća

Klimatske promjene, onečišćenje okoliša i uništavanje samih sebe smo ubrzali ubrzanim guranjem ekonomije u jedinicu vremena - pohlepom.
prof. dr. sc. Marijana Ivanov

30

Mladi i duhovnost

Teškoće koje proživljava mlada osoba slične su poteškoćama putnika koji putuje pustinjom

Kršćanska duhovnost, potrebna mladima našega vremena, mora sačuvati vezu s kršćanskom tradicijom našega naroda i biti otvorena za moderna strujanja suvremene duhovnosti.
Jadranka Bizjak Igrec

8

Što možemo naučiti od Zlatka Dalića i vatrenih?

»Tko želi biti prvi, neka bude sluga svima!«

Upravo je poniznost ključni element suvremenog vodstva, koje promoviraju vodeći svjetski autoriteti, a koji se pak temelji na kršćanskom učenju
prof. dr. sc. Božo Skoko

16

BONTON U CRKVI

I crkva ima neki svoj »dress code«

U svim važnijim svetištima u Europi postoji platno s kojim se treba zaogrnuti ako se je oskudno ili neprimjereno obuklo inače se ne može ući. Postoje i redari koji na to paze. Trebamo čuvati dostojanstvo svetih prostora.
o. Antonio-Mario Čirko

IMPRESSUM

Izdavač: Župa Uznesenja BDM - Remete
Za izdavača: o. Antonio-Mario Čirko
Adresa uredništva: Česmičkoga 1, 10000 Zagreb
Telefon: 01/4500 500
E-adresa: zupa.remete@gmail.com
Glavni urednik: o. Antonio-Mario Čirko
Izvršni urednik: Vlado Čutura

Fotografija na naslovnici:
Fotografirali: Šime Lugarov, arhiva Svetišta M. B. remetske
ZAGREBAČKA BANKA: HR2923600001101548338
PRIVREDNA BANKA: HR3323400091100230477
ISSN: 1331-4092
Grafička priprema: Slavica Čutura
Tisak: M-PRINT, Zagreb
Časopis izlazi tri puta godišnje: za Božić, Uskrs i Veliku Gospu

4 Meditacija - Marija pokazuje put u nebo - o. Antonio-Mario Čirko
18 Na 132. zavjetnom hodočašću u Mariju Bistricu - Jadranka Kašnar Jagarinec
23 Promocija knjige - »Snaga zahvaljivanja« u Svetištu Majke Božje Remetske

26 Što bog sastavi neka niko ne rastavi - dr. sc. Šime Savić
27 Zona besmisla - pobjeđuje se vjerom i razumom - Herman Vukušić, dr. med.
28 Među nama - Vlado Čutura
32 Hrana kao lijek - Slavica Čutura
34 Kronologija

38 Prvopričesnici
39 Potvrdenici
40 Stranice za školarce
42 More - Ljiljana Habljak
43 Matice

MARIJA POKAZUJE PUT U NEBO

Kršćanin nije nikada usamljeni čovjek

- *Nama Bog dolazi u susret, ali po tome daru i vjeri i mi smo pozvani tješiti druge ljude u nevoljama kojima je možda puno teže negoli nama, pozvani smo biti pomoć drugima.*

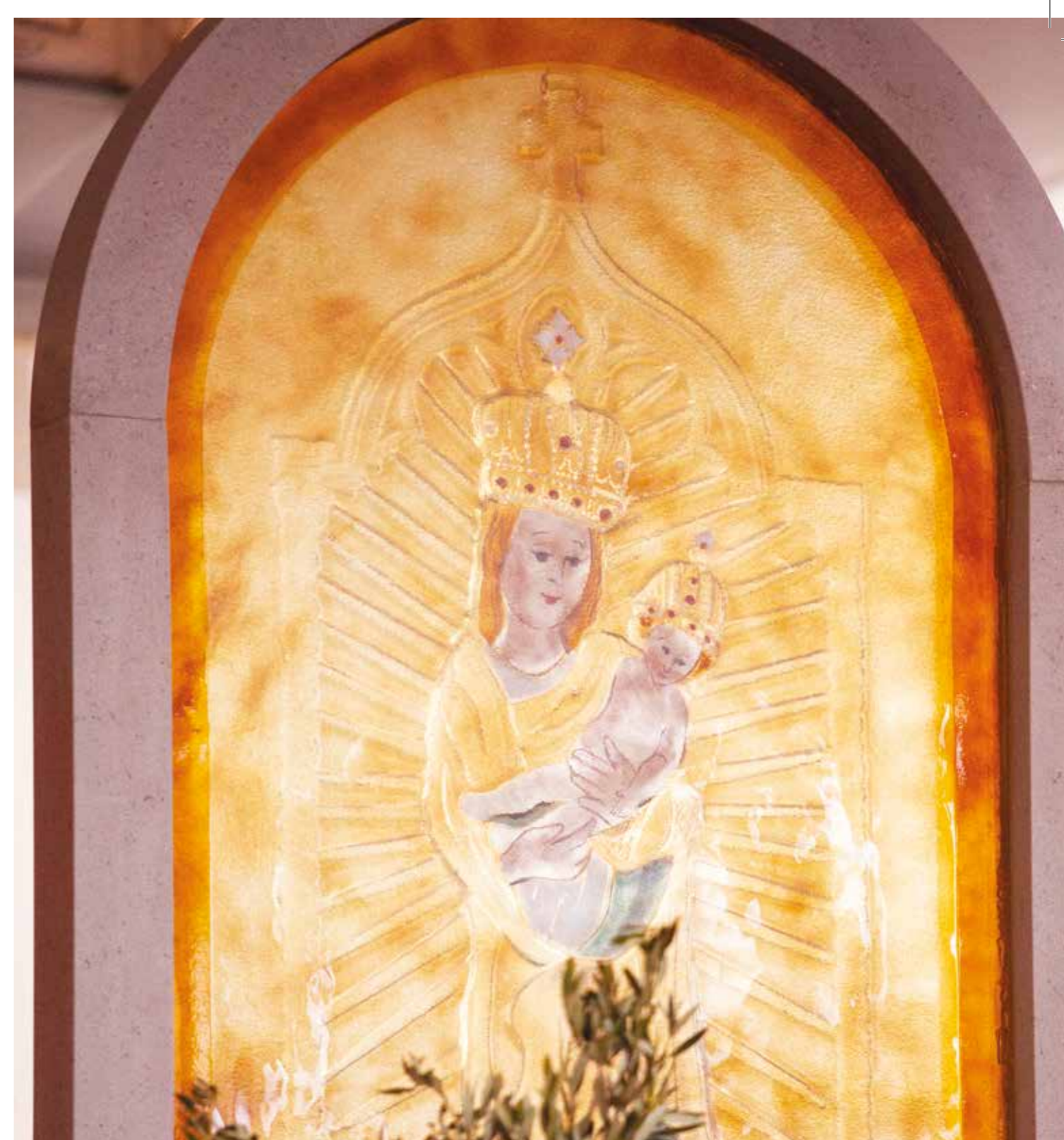

Autor:
o. Antonio-Mario
Čirko

Marija nam je po svome uznesenju pokazala put prema nebu. Evanđeoski tekst susreta s Elizabetom pokazuje sliku susreta Boga i čovjeka. Elizabeta je slika ljudske čežnje za Bogom. Susret sa živim Bogom doživjela je Elizabeta preko Marije. Marija nosi Isusa pod srcem i donosi ga svojoj rođakinji Elizabeti. Zamislimo na trenutak Elizabetu. Elizabeta se već nalazila u poodmakloj trudnoći i trebala joj je pomoć. Ona nije bila bogata da bi imala sluškinje, nego je sve poslove obavljala sama. Sve je radila u miru i u tišini, puna ljubavi i povjerenja za Boga. No na kraju više nije mogla sve stići. Sigurno je tada zavapila Bogu: »Bože koji si se uvijek brinuo za svoj narod, ne zapusti svoje službenice, molim te priteci mi u pomoć«. Možda je tu molitvu stalno i potiho ponavljala: ujutro, u podne, na kraju dana. Njezin vapaj je bio pun vjere. I tada jednog dana iza brežuljaka Elizabeta primjećuje jednu osobu koja se hitro približava njezinoj kući. Ne razaznaje tko bi to mogao biti, no čeka pred vratima svoje kuće da kao dobra domaćica ugosti stranca. No tada primjećuje jedan poznati lik i iz nje spontano izađe radosni poklik: »Pa to je Marija! Ta otkuda meni da mi dođe Majka Gospodina mojega!«

Kada joj je bilo najpotrebnije Marija joj donosi Isusa. Bog nikada ne napušta čovjeka, uvijek mu šalje konkretnu pomoć i utjehu. Ne vjerujemo onima koji nam govore da kada naiđu problemi da nas Bog napušta. Kršćanin nije nikada usamljeni čovjek. Nevjernik, ateista ili neki pokvareni čovjek to neće nikada razumjeti. No mi vjernici itekako znamo da Bog ne napušta svoje djece. I kada ga svi ljudi napuste Bog je kraj njega. Zato razmišljati i moliti se Mariji potiče nas da postanemo bolji ljudi, kršćani. Da li je naš život sličan Marijinom?

U Starome Zavjetu Bog je uvijek na čudesan način dolazio u pomoć židovskom narodu. Sjetimo se samo kada su bježali iz Egipta. Židovi su na svakome koraku vidjeli neko čudo. No u Novome Zavjetu dolazi do velike promjene. Isusovim rođenjem Bog dolazi tiho i neprimjetno svakome čovjeku. Svatko od nas može prepoznati, ako želi, Božji dolazak u svoj život. Tražitelj Boga uvijek pronalazi Isusa. Marija nas tome uči i u tome nam pomaže. Zapravo, Marija je prva od svih ljudi u povijesti čovječanstva koja je donijela živoga, opipljivoga Boga među ljude. Zato nas Presveta Djevica kao Majka uči da i mi moramo donositi Isusa među ljude. To je naš poziv. Mi ne možemo kao pogani stajati skrštenih ruku i misliti samo na sebe: »Važan sam jedino ja!« Zar

majka ili otac mogu misliti na sebe kada im je dijete bolesno. Kada bi bilo tako, to bi bili roditelji bez srca i bez ljubavi. Zašto je toliko u društvu prisutan nemoć, droga, alkohol među mladima, zašto su tolike obitelji uništene i razorene nepovjerenjem, nevjerom, abortusima i drugim zlom. Tada dolazi spontano odgovor: razlog je jednostavan jer među sebe nisu donijeli blagoslov u svoj život, živoga Boga. Marija zato kao zagovornica i pomoćnica hita, baš kao Elizabeti, na vrata naših srca i kuća i kuća: »Dijete otvori mi donosim ti Isusa u tvoj život prihvati ga u svoju kuću i on će ti pomoći.« Mnogi ostaju gluhi na taj

Marijin poziv.

Znajmo biti ponizni, te reći dragom Bogu što nas muči:

- »Bože imam nevolje na poslu, pomogni mi«
- »Bože imam problema sa djecom, brak mi je u krizi, pomogni mi«
- »Bože stalno griješim i ponavljam svoje grijeh, pomogni mi.«

Vjera je ona koja nam daje snagu. Nama Bog dolazi u susret, ali po tome daru i vjeri i mi smo pozvani tješiti druge ljude u nevoljama kojima je možda puno teže negoli nama, pozvani smo biti pomoć drugima. Baš kao što je Marija krenula u pomoć Elizabeti i mi smo svojim životom pozvani biti pomoć za druge bilo to molitvom, toplom riječi, iskrenim razgovorom... Time jedni drugima otvaramo put prema nebu na koji nam je Marija ukazala svojim uznesenjem.

Iz sociološkog kuta

Iskrena vjera u zdravoj religiji: »Ljubi bližnjeg svoga, kao samoga sebe«

- *Ako je duhovnost preduvjet zdrave religije, religija je preduvjet za omogućavanje istinske duhovnosti u svijetu otuđenog pojedinca i otuđenog društva*

Autor:
doc.dr.sc. Erik Brezovec

Gotovo dva tisućljeća ranije, ta filozofija, utemeljena je u učenjima Isusa Krista – ljubi bližnjeg svoga, kao samoga sebe. Naime, tek kada bližnjeg u njegovoj ili njevoj relevantnosti poistovjetimo sa sobom, rađa se prava ljubav koja je temelj vjere. Takva duhovnost izdiže nas iznad izvanjskih manipulacija našim principom užitka i ostvaruje nas u punom, humanom smislu.

Iako se u suvremenom svijetu učestalo naglašavaju vrline poput pomaganja, žrtve, solidarnosti; u stvarnosti i u praksi one su izvrnute ruglu. Potiču se sve dok ne treba pomoći, sve dok ne treba biti solidaran. No u trenucima potrebe za takvim djelovanjem, one se gledaju kao slabost, a ponekad i kao glupost onoga/one koji namjeravaju krenuti putem dobra.

Razlozi ovog pada mogu se uočiti u istančanoj orijentaciji na užitak. Naime, u okvirima suvremenog kapitalizma, princip užitka postao je motor potrošačkog društva. Zadovoljenje potreba i želja ostavlja ju nas duhovno ispražnjenima. Užitku se naime, vrlo lako može postaviti cijena, ali duhovnosti malo teže. Stoga se u okvirima potrošačkog društva, duhovnost svodi na narcističke težnje i želje – kako steći više prijatelja, kako se obogatiti, kako pronaći ljubav. Sve su to teme koje su danas vrlo

popularne u okvirima priručnika samopomoći. To je duhovnost suvremenog svijeta. Neduhovna duhovnost. No takva duhovnost ne staje samo unutar novije kulture priručnika samopomoći. Ona se širi i na odnos vjernika prema Bogu.

Možda najveća greška čovjeka 21. stoljeća jest ta da je duhovnost, u okvirima individualističkog uređenja svijeta, u potpunosti podredio pojedinačnim interesima. Sebična duhovnost teži razvoju sebe zbog sebe, po sebi i za sebe. Egocentrizam, želja za postizanjem savršenog/savršene sebe, temelj je takve duhovnosti. Duhovni smo jer želimo dobro sebi, a ne drugima. Višoj se sili obraćamo tek kada nešto trebamo, tek kada se nalazimo u problemu, a zajednica vjernika potrebna nam je samo radi vlastite realizacije.

Takav narcizam ipak, narušava temelje vjere u nama. Posvetiti se sebi u okvirima vjere znači izgubiti vjeru (u konačnici i sebe). Kultura narcizma, gdje se njeguju ovi ideali, proširila se i izvan vjere same. U većoj smo mjeri orijentirani na sebe, a drugi su ili smetnja ili potencijalna korist. U takvoj kulturi, otuđenje čovjeka od vlastite srži postaje potpuno.

Kako izbjeći takvu sudbinu? Orijentacija na nas same, ne može nas dovesti do viših razina postojanja (ako se vodimo razmišljanjima Maxa Schellera) – do one prave duhovnosti. Jedino kada promijenimo

fokus, duhovnost može rasti. Orijentacija na druge rješenje je ovog problema.

To su uočili i filozofi poput Merleau-Ponty-a, Habermasa, Levinasa. Emanuel Levinas, u Etici drugog tvrdi da je jedini način da budemo slobodni i ostvareni upravo putem onog drugog. Drugi su preduvjet našeg ostvarenja. Tek uvažavanjem ljudi oko nas manifestiramo našu vrijednost. Gotovo dva tisućljeća ranije, ta filozofija, utemeljena je u učenjima Isusa Krista – ljubi bližnjeg svoga, kao samoga sebe. Naime, tek kada bližnjeg u njegovoj ili njevoj relevantnosti poistovjetimo sa sobom, rađa se prava ljubav koja je temelj vjere. Takva duhovnost izdiže nas iznad izvanjskih manipulacija našim principom užitka i ostvaruje nas u punom, humanom smislu.

Naše nam društvo ne nudi prevelike šanse

da se ovako odnosimo prema svijetu. No tu nam uskače religija koju ne treba shvatiti kao organizacijsku strukturu, niti kao strukturu u kojoj postoji vrlo visoka razina moći, već kao zajednicu u kojoj ideali poput subsidijarnosti i solidarnosti nisu slabost, već snaga. U rascjepkanom svijetu vlastitih interesa, zajednica vjernika sa zdravim pristupom vjeri omogućava zdravu duhovnost. Time se ujedno omogućavaju uvjeti zdravijeg života, dostojnog čovjeka. U nezreloj duhovnosti 21. stoljeća, religija je prijeko potrebna, a svaki pokušaji odmaka od religioznosti i proglašenje neovisne duhovnosti mogu se gledati kao svojevrсни otpor autoritetu oca. Bitna faza razvoja, ali ne i konačna. Zrela duhovnost prihvaća autoritet ne kao prinudan, već kao nešto omogućavajuće za nas same. Religija stoga omogućava duhovnost. Dakako, ovdje valja pozvati na oprez i naglasiti kako i u tom međuodnosu postoji izrazita odgovornost same religije, odnosno predstavnika religija. Stoga, ako je duhovnost preduvjet zdrave religije, religija je preduvjet za omogućavanje istinske duhovnosti u svijetu otuđenog pojedinca i otuđenog društva.

Što možemo naučiti od Zlatka Dalića i vatrenih?

»Tko želi biti prvi, neka bude sluga svima!«

- *Upravo je poniznost ključni element suvremenog vodstva, koje promoviraju vodeći svjetski autoriteti, a koji se pak temelji na kršćanskom učenju*

Autor:
prof. dr. sc. Božo Skoko

Hrvatska je početkom ljeta ponovno zauzela naslovnice i udarne minute svjetskih medija kao nogometni fenomen, a tisuće objava posvećenih vatrenima preplavilo je društvene mreže. Svijet se divio Hrvatskoj i nakon završnice Lige nacija te pokušavao dokučiti tajnu nevjerojatnog uspjeha. Već nas je visokotiražni njemački dnevnik Bild 2018. proglasio »najsportskijom nacijom na svijetu« ističući hrvatski sportski gen, koji se zrcali u nevjerojatnom broju talenata u toliko različitih sportova, bez puno strategije i novčanih ulaganja. A od tada do danas izbornik Zlatko Dalić, kapetan Luka Modrić i vrhunska »obnovljena« momčad postigli su nemoguće. U samo pet godina igrati u završnici tri velika globalna natjecanja u iznimnoj konkurenciji nogometnih velesila, ne može biti slučajnost, sreća ili kontinuirana slabost suparnika – koliko god to pokušavali kao tezu nametnuti domaći »znalci«, kojima očito ide na živce Dalićev recept nogometnog uspjeha, u kojem ima

Dalićev recept nogometnog uspjeha, u kojem ima puno poniznosti, vjere (u Boga i sebe), domoljublja, hrvatskog zajedništva i samosvijesti, ali i drskosti da se svima pokaže kako svijet mora više uvažavati Hrvatsku...

puno poniznosti, vjere (u Boga i sebe), domoljublja, hrvatskog zajedništva i samosvijesti, ali i drskosti da se svima pokaže kako svijet mora više uvažavati Hrvatsku i kako nema nemogućih ciljeva u životu, ako se sanjaju veliki snovi i uloži dovoljno energije i odricanja da se oni ostvare.

Pokretačka snaga – ljubav prema svojoj domovini

Neki svjetski komentatori ovih dana pišu kako su pokretačka snaga vatrenih ljubav prema svojoj mladoj državi, ali i svje-

že uspomene iz Domovinskog rata, koje nas podsjećaju koliku smo cijenu platili za slobodu, neovisnost i očuvanje vlastitog identiteta, pa igrati za reprezentaciju nisu samo ponos i čast, već jedinstvena prilika da se i na travnjaku dodatno izbori za dostojanstvo i promociju svoje zemlje. Neki komentiraju kako je najbolji primjer takve Hrvatske Luka Modrić, čiji je životni put od prognanika i treninga na hotelskom parkiralištu do svjetske slave, danas globalno poznat. Njega ne fasciniraju milijuni koje nude arapski šeici, u želji da u svojim klubovima okupe vrh svjetskog nogometa i da bezbrižno dočeka sportsku mirovinu dijeleći autograme. On zadnje atome snage troši na terenu za svoju zemlju, koja ga ni približno ne može platiti. To je ljubav koja fascinira svijet.

»David i Golijat« u hrvatskoj priči

Hrvatsku diljem svijeta mnogi poštuju i simpatiziraju jer se kroz suvremenu priču o biblijskom Davidu i Golijatu s njome mogu poistovjetiti. Hrvatska je pokazala da nitko ne može biti pretplaćen na nogometni tron i da je svaka nogometna velesila ranjiva. A onda kad tome dodamo sportsko umijeće na terenu, upornost i žilavost te »povrh svega mentalnu moć da ne potonu ni u najtežim situacijama, već vjerom u sebe i ljepotom igre nadigraju protivnika, tko ih ne bi volio!« – kako mi nedavno reče jedan Irac. Upravo je to možda najveća zasluga ove Dalićeve i Modrićeve momčadi zbog koje se tijekom utakmica u kojima igra Hrvatska toliko »Google« o nama i vrtoglavo poraste zanimanje inozemnih medija za sve što je vezano uz Hrvatsku. A ta pozornost, koju bismo inače morali platiti milijunima eura, lako se pretvara u rezervaciju ljetovanja na dalmatinskoj i istarskoj obali, kupnju hrvatskih proizvoda, potporu Hrvatskoj na političkom planu, a sutra – uz malo mudrosti i strategije državnog vodstva – možda i u želju da se neki obrazovani mladi čovjek s razvijenog zapadnog svijeta preseli u ovu simpatičnu i odvažnu zemlju.

Tako hrvatske pobjede u nogometnom svijetu nisu samo fenomen koji oduševljava ljubitelje te najvažnije sporedne stvari na

Problem je kako taj zanos koji nam podare naši nogometaši trajnije očuvati i prenijeti na druga područja poput politike i gospodarstva. Nažalost, tamo se često stječe dojam kao da smo pretplaćeni na drugorazredne pozicije i kako nam je suđeno mjeriti se s lošijima, umjesto s boljima od sebe.

svijetu, već i pitanje politike, promocije turizma, pa i kulturno-rolski, i društveni fenomen. Zato se ne treba čuditi što je nogomet, zajedno sa sportom općenito, uz turizam najbolji promotor suvremene Hrvatske. Prve asocijacije na Hrvatsku tako su već godinama ljepota zemlje i nogomet.

Uostalom, malo je zemalja u svijetu kojima je sport neraskidivi dio nacionalnog identiteta i imidža, kao što je to slučaj s Hrvatskom. Uistinu teško možemo govoriti o prepoznatljivosti zemlje bez učestalih asocijacija (čak i u najudaljenijim dijelovima svijeta) na hrvatske sportaše i njihove uspjehe. Isto tako hrvatski je identitet nezamisliv bez tog sportskog naboja, strasti, pobjedničkog duha, želje za natjecanjem i dokazivanjem, ali i sportskih talenata koji među Hrvatima niču kao gljive poslije kiše, unatoč skromnim sportskim infrastrukturom.

Zanos prenijeti na druga područja poput politike i gospodarstva

S druge strane, nema te sile izvan nogometa koja Hrvatima može donijeti toliko ponosa i zajedništva, vjere u sebe i vlastite mogućnosti te posebice optimizma. Neke su zemlje kreirale i provodile skupe medijske kampanje kako bi to postigle, jer znaju da se sve to održava i na produktivnost u gospodarstvu, zadovoljstvo i kvalitetu života, a Hrvatska tu terapiju posljednjih godina dobije besplatno. Međutim, problem je kako taj zanos koji nam podare naši nogometaši trajnije očuvati i prenijeti na druga područja poput politike i gospodarstva. Nažalost, tamo se često stječe dojam kao da smo pretplaćeni na drugorazredne pozicije i kako nam je suđeno mjeriti se s lošijima, umjesto s boljima od sebe. Nogomet i druge sportske discipline, gdje su pravila kristalno jasna, a sudstvo učinkovito i brzo (čak i uz neke sudačke pristranosti) pokazuju da se Hrvati sjajno snalaze u uređenim sustavima, da imaju motivacije za postizanje vrhunskih rezultata, te uz dobrog lidera razvijaju duh timskog rada... Također pokazuju kako uz jasnije kriterije svaki genijalac može doći do izražaja sa svojim talentima, kad mu se pruži prava prilika i ponudi da odradi ono u čemu je najbolji. Međutim, pritom je važno da pobjedničku momčad ne sastavljaju – ulica, mediji, stranački

moćnici ili sportski menadžeri, već znalci kojima je stalo do prvorazrednih rezultata, sporta i Hrvatske. E to znanje i umijeće se traže na globalnom tržištu, pa bi tajnu hrvatskog nogometnog uspjeha izbornik Dalić i HNS mogli i trebali brendirati kao vrhunski izvozni proizvod. Nogometaši su to već postali.

I dok ovo ljeto naš izbornik Zlatko Dalić, kao najuspješniji hrvatski nogometni izbornik svih vremena, svjedoči svoju vjeru na Mladi Festu u Međugorju, a već su ga inozemni mediji proglasili jednim od vodećih svjetskih »influencera«, pitam se koja je tajna njegova uspjeha i na pamet mi pada njegov recept poniznosti, koji je toliko promovirao.

U sjećanju mi je još slika japanskog izbornika Hajime Moriyasua sa Svjetskog nogometnog prvenstva prošle godine u Kataru, kad se nakon gubitka utakmice naklonio navijačima i nogometašima Hrvatske, odajući im priznanje na velikoj pobjedi i ulasku u četvrtfinale. U našoj europskoj kulturi, nažalost, rijetko vidamo takvo poštivanje protivnika, dostojanstvo i pribranost u trenutku kad vam se ruše snovi, pada nacionalna euforija i strepite pred traženjem odgovornosti za poraz. Uostalom, najveću suprotnost takvom ponašanju vidjeli smo tijekom utakmice Švicarska – Srbija, kad je srbijski izbornik Dragan Stojković Piksi sipao salve uvreda na račun protivničkih igrača. A svjedočili smo i situacijama kad se umišljene zapadne zvijezde nisu udostojile čestitati protivniku na zasluženoj pobjedi.

Koliko god je ovdje riječ o specifičnosti japanske kulture, koja pripada tzv. kulturama visokog konteksta, gdje su daleko važnije geste i neverbalna komunikacija, nego riječi (a to potvrđuje i čišćenje stadiona nakon utakmica, kao i ostavljanje za sobom svlačionica u savršenom redu), dostojanstveno i pristojno ponašanje bi trebalo biti svojstveno svima. Osobito

onima koji milijunima ljudi služe kao uzor i inspiracija. Zato možemo biti ponosni i na našeg izbornika Zlatka Dalića, čije besprijeekorno ponašanje u javnosti, uvažavanje i poštovanje protivnika, odmjerene izjave i motivirajuće poruke ne prolaze nezapaženo i u svjetskim medijima. A njegova staloženost i mir, čak i kad je najteža situacija na terenu, dostojna je japanskog zena. No, koliko god se ponekad doimao hladnim, Dalić itekako zna pokazati i emociju. Sjetimo se samo utakmice protiv Rusije na splitskom Poljudu, kad je zaplakao i duboko se naklonio navijačima, baš poput japanskog izbornika u Kataru. Svjestan je on kako su navijači i njihova energija sastavni dio uspjeha. Uostalom, priznao mi je prije polaska u Katar kako će mu na tribinama nedostajati oni obični navijači koji godinama bodre svoje junake po stadionima diljem Europe, a Doha im je bila nedostižna. No, vratili su se naši navijači iz domovine i dijaspore svojim vatrenima na Ligi nacija u Nizozemskoj. Tako je u finalu Hrvatsku bodrilo nevjerovatnih 35 tisuća navijača, što je povijesni rekord, ne samo iz inozemstva, već takvo nešto nikada nismo uspjeli doživjeti ni na našim trošnim stadionima u domovini. Te slike hrvatskog zajedništva i euforije se pamte, inspiriraju i motiviraju. A uz legendarnog kapetana Modrića, koji je postao ikona nogometnog svijeta, zaslu-

ge za sve to pripadaju – dirigentu tog razigranog orkestra!

Snažne osobnosti u zajedništvu

Ne samo zbog rezultata već i zbog pristupa svome poslu, ime Zlatka Dalića je zlatnim slovima upisano u hrvatsku (ne samo sportsku) povijest. Početnu slavu je osigurao 2018. srebrom na Svjetskom nogometnom prvenstvu u Rusiji, kad je u zadnji tren preuzeo momčad i mimo bilo kakvih očekivanja javnosti doveo ih na tron nogometne velesile. I kad su mu mnogi savjetovali da se povuče na vrhuncu slave, jer se tako osigurava trajni pobjednički dojam u kolektivnoj memoriji te prihvati neku od unosnih ponuda iz svijeta, on je odlučio ostate zbog odgovornosti prema vatrenima, navijačima i hrvatskoj javnosti. I kad se činilo da se pobjednička momčad pod teretom slave, zamora i smjene generacija raspada, on joj je uspio udahnuti novu sna-

gu, svježinu i motivaciju. A rezultate toga smo vidjeli četiri godine kasnije u Kataru, pa potom na utakmicama Lige nacija, koju ćemo dugo pamtiti – ne samo po drugom mjestu – već i po veličanstvenoj pobjedi starog rivala Francuske - i to u Parizu na putu do četvrtfinala!

Izvući maksimum iz snažnih individualaca željnih uspjeha i različitih stilova igre, pretvoriti ih u jedinstven tim u kojem se gine jedan za drugoga bez ljubomore i zavisti, mogu samo istinski lideri. I to bez lupanja šakom po stolu. Samo jasnom komunikacijom, moćnom motivacijom i dobrom taktikom na terenu. Kad je prije četiri godine u Rusiji promovirao poniznost, mnogi su to u društvu u kojem se volimo busati u prsa, hvaliti i biti prvi, a ne posljednji, shvatili kao nedostatak. Međutim, upravo je poniznost ključni element suvremenog vodstva, koje promoviraju vodeći svjetski autoriteti, a koji se pak temelji na kršćanskom učenju. »Tko želi biti prvi, neka bude sluga svima!« – jasno je poručio Isus Krist svojim apostolima. A toga se, kao istinski vjernik koji promovira, ali nikome ne nameće svoju duhovnost, drži i izbornik Dalić, kao i njegov kapetan Luka Modrić. Svjedočenje vlastitim primjerom je najzahtjevnije, ali i najučinkovitije. Takva kombinacija, u kojoj nema viška ega i želje za pozornošću i slavom, teško se postiže. No, eto naša generacija ima sreću svjedočiti takvom uspjehu. Vjerujem da ćemo ponešto i naučiti iz njega...

Krug »cirkularne ekonomije«

Zemlja smo mi svi – kako se prema njoj odnosimo tako nam vraća

- *Klimatske promjene, onečišćenje okoliša i uništavanje samih sebe smo ubrzali ubrzanim guranjem ekonomije u jedinicu vremena - pohlepom.*

Autorica:
prof. dr. sc. Marijana
Ivanov

Svijet svake godine proizvede više od 400 milijuna tona plastike. Plastika je jeftina, relativno lagana i otporna. Svestrana je u mnogobrojnosti uporabe od industrije, građevine, korištenja proizvoda u kućanstvu, do izrade ambalaže za jednokratnu primjenu. U EU se čak 40% proizvedene plastike koristi za potrebe ambalaže, u usporedbi s 20% korištenja u građevini te 10% za automobile i kamione. Zemlje s visokim dohotkom (BDP-om) generiraju najviše plastičnog otpada po glavi stanovnika, dok najveći dio plastičnog smeća u oceanima završava iz rijeka zemalja s niskim dohotkom koje nemaju adekvatno organizirane sustave zbrinjavanja plastičnog otpada. Zbrinjavanje plastičnog otpada, njegovo korištenje za energetske svrhe i reciklaža su metode borbe s njegovim negativnim učincima na prirodu, okoliš i zdravlje svih živih bića na zemlji. No reciklaža plastike je znatno kompleksnija priča nego u slučaju metala, stakla i ostalih materija. Nakon reciklaže vrlo mali dio plastike se može ponovno koristiti za neku namjenu, dok globalne količine proizvedene plastike i plastičnog otpada kontinuirano rastu i stvaraju neodrživo stanje koje plaćamo svi zajedno. Dio plastičnog smeća se spaljuje,

što izaziva značajno onečišćenje zraka koji dišemo, a ljudi često toga nisu svjesni pa pale plastičnu ambalažu i u kućnim kaminima. Konzumiranje sitnih čestica plastike u svakodnevnoj prehrani postalo je gotovo neizbježno. U prehrambenom lancu od malih riba do velikih riba, mikroplastika i nanoplastika iz mora nakraju završavaju na našem tanjuru i u našem organizmu. Popis namirnica u kojima su one pronađene iz godine u godinu je sve veći – sol, šećer, med, voda za piće, morski plodovi, riža, voće, povrće, ... , praktično u svemu što jedemo i pijemo neovisno je li pakirano u plastičnoj ambalaži ili ne. Gotovo je nebitno je li to voće i povrće uzojeno u našem vrtu, malom OPG-u ili na nekoj velikoj parceli za isporuke u trgovačke centre. Razlika je eventualno u okusu i mirisu tog voća i povrća, količini pesticida, umjetnog gnojiva, sastojaka za ubrzanje dozrijevanja (kad treba u trgovinu) ili usporavanje dozrijevanja, u ljepoti izgleda i brzini dostizanja stanja zrelosti i propadanja. Plastika je nažalost i u toj priči bitna u skladištenju, jer usporava prezrijevanje i kvarenje hrane pa od tuda tim više njezina intenzivna primjena ne samo za dočaravanje privlačnosti proizvoda za kupce u trgovini, nego i u funkciji očuvanja

trajnosti prehrambenih i drugih proizvoda.

Suvremeni stil života postao je gotovo nezamisliv bez plastike i plastične ambalaže, a supstitucija drugim ambalažnim materijalima se često smatra neadekvatnom, neprikladnom, neefikasnom i često je skuplja. Prehrambene robe koja su dostupna u rinfuzi je vrlo malo. Malo je trgovina koje takvu prodaju imaju, te pogotovo onih koji robu prodaju isključivo u rinfuzi i bez ambalaže (tijesto, rižu, sokove, mlijeko, jogurt, ...), a mali je i interes kupaca za takvom kupnjom. Postali smo komotni. Kako kažu moji prijatelji: »Kome se da nositi svoju staklenu bocu do trgovine da napuni mlijeko, sok ili jogurt, plastičnu posudicu za sir na placu, a kamoli plastične posudice za odlazak u zero waste trgovine.« Da, vidjeli su to u inozemstvu, i bilo im je fora, ali tamo su ostali tek koji dan, a kod kuće to ne bi.

Ima par takvih trgovina i u Hrvatskoj, ali se priča uglavnom svodi na eko hranu koja je po definiciji skuplja, jer eto pristali smo kao potrošači platiti više ako je ekološko, kao da zdravu hranu ne bi trebali zahtijevati kod kupnje svakog proizvoda. Osim odlaska na tržnice i sajmove, u Hrvatskoj je interes za kupnjom proizvoda bez ambalaže znatno manji nego u razvijenim europskim zemljama koje su znatno prije osvijestile odgovornost proizvođača i potrošača za rizike proizvodnje ambalažnog smeća koje nas kontinuirano zatrpava, a iako se čini da je to tuđi problem, zapravo je problem svih nas. Problem koji jedemo i udišemo svaki dan i višestruko to plaćamo. Tečina tereta koji vučemo iz trgovine je ambalaža koja završava u smeću i onda sutra opet odlazak u trgovinu da bi kupili nešto hrane i nešto ambalaže – uglavnom plastičnog smeća koje ćemo upakirati u žutu plastičnu vreću i objesiti na plot dvorišta da »uljepšava« naš krajolik do dana kada ide odvoz. Da, bit ćemo odgovorni, jer razvrstavamo otpad – posebno plastiku, posebno biootpad, posebno miješani otpad i posebno papir - kojeg većinu čine prospekti od silnih reklama koje nam ubacuju u sandučić i hrpa kartonskih kutija od slatkiša i druge papirnate i kartonske ambalaže. I naravno, uredno plaćamo račune za odvoz. Smanjili smo količinu miješanog

otpada za koji posebno plaćamo ZG plastične vrećice i vjerujemo da smo napravili sve dobro za ovaj planet, jer eto otpad je razvrstan, nešto od njega će se reciklirati i ponovno upotrijebiti –a koliko posto– zapravo nikog nije briga, ali u slučaju plastike jako malo.

Kontejnere za staklo i tekstil po ulicama Zagreba se rijetko nađe i većini ljudi nisu blizu domova pa se staklena ambalaža od kiselih krastavaca i pića baca u miješano smeće, a zimnicu rijetko tko više samostalno priprema (priprema je autorica ovog teksta) pa staklene teglice od maslina, pekmeza, paprike, ajvara završavaju u smeću. No, one nisu smeće nego su predmeti koja se mogu višekratno koristiti za različite svrhe. Mogle bi se i ponovno upotrijebiti za vaganje, pakiranje i kupnju nove robe u rinfuzi kad zatreba, ali problem je što trgovina koje nude takvo što u Hrvatskoj uglavnom nema pa se krug »cirkularne ekonomije« zatvara kupnjom proizvoda i bacanjem silne ambalaže u smeće. Jasno postoje i oni koji bi korištenje osobnih boca i posuda za vaganje u trgovini smatrali nečim nehigijenskim, iako u načelu to nije problem ako se potrošači ponašaju kulturno.

Papirnatu vrećicu (škrnicli, škatroci) ne koriste se ni na tržnicama – čast izuzecima tamo gdje u njih pakiraju robu, a škrnicli bi mogli kao nekada stajati za pakiranje voća i drugih proizvoda dostupni u trgovinama – ne samo na odjelu s kruhom i pecivima uljepšani plastičnim dodatkom. A i kruh je postao posebna priča naše kolektivne neodgovornosti prema hrani i otpadu koji stvaramo. U većini trgovina ne može se kupiti pola kruha, a nekada smo mogli kupiti i četvrtinu pa dio nepotrošenog »starog« kruha završava u smeću, što je tragedija samo po sebi i dokaz nezahvalnosti za ono što imamo i neodgovornost za količinu smeća koje proizvodimo. Zapravo stari kruh je i zdraviji, manje izaziva kiselinu u želucu.

Nekada nam nije bilo teško vratiti staklenu bocu mineralne u trgovini, i kupiti novu. Danas, kažu u trgovini nema dovoljno ljudi koji bi se bavili prihvatom te ambalaže, ni slagali robu na police - tim više što je staklena ambalaža znatno teža za rukovanje i lakše lomljiva. No, voda, mineralna, sokovi,

kola i niz drugih napitaka znatno su ukusniji kada su pakirani u staklenim bocama, neki i u limenkama, ali najčešće ih nema u trgovinama. Mlijeko i jogurt su ukusniji iz staklene ambalaže, ali takvi su proizvodi bolesno skupi. U lokalnim trgovinama često nema ni mineralne vode ni pive u staklenim bocama (ima u većim dućanima), a odlazak s gajbom praznih staklenih boca koje se »mijenjaju« za pune je postao izuzetak - eventualno za neko slavlje.

Kultura pijenja vode iz slavine kod nas sve više nestaje, jer je voda u nekim dijelovima Zagreba i drugih gradova lošijeg okusa, boje ili mirisa pa imamo predodžbu da je nezdrava. Ok prepuna je kamenca (i klora), ali zasigurno je i dalje najzraviji napitak za konzumaciju. Ono što našem tijelu treba je voda iz slavine i ona koja izvire iz izvora. Treba nam voda u pokretu koja teče, ne flaširana, a pogotovo ne zaslađeni napitci različitih boja i okusa nakon kojih smo još više žedni i koji kod djece, mladih i svih dobrih skupina povećavaju rizik dijabetesa, pretilosti, a poslje i kardiovaskularnih bolesti. Ali ne flaširana voda iz slavine i prirodnih izvora ne potiče rast BDP-a, ne donosi profite proizvođačima, ne potiče razvoj čitavih industrija od proizvodnje plastičnih boca i pića, do kreativnih industrija izrade dizajna, naljepnica, nagradnih igara, reklama, transporta i naravno trgovine.

Osim vidljivog zagađenja i uništenja okoliša brdima „zbrinutog“ plastičnog smeća, ili ulica Zagreba nagrđenih pretpranim kontejnerima i obješenim žutim vrećama za plastični otpad, slika tog našeg današnjeg stila života je i smrad. Smrad na odlagalištima plastičnog otpada i smrad ispred trgovina i u podzemnim garažama većih trgovačkih centara gdje se otkupljuju povratne plastične boce (sa silom bakterija od pregrijanih neispranih boca od različitih sokova).

Povratna naknada na plastičnoj ambalaži dijelom je smanjila količinu pobacanih plastičnih boca po ulicama i u turističkim središtima – na obali, na plažama, u parkovima, ... jer je siromaštvo društva i umirovljenika mnoge prisililo da u »skupljanju« boca i njihovoj zamjeni za povratnu naknadu pronađu dodatni izvor prihoda. Na količinu plastičnog ambalažnog otpada u Hrvatskoj svakako djeluje i turizam - s

ne malim učinkom, posebno na Jadranu i tijekom ljetnih mjeseci. Dodatno, i inflacija je napravila svoje - povratna naknada danas realno vrijedi vrlo malo i sve više takvih boca završava u redovnom ili plastičnom kućnom otpadu jer oni koji kupuju pića u plastičnim bocama ne vide neku veliku korist od njihova vraćanja u trgovinu. Ne vide jasno ni ukupne negativne učinke prekomjerne proizvodnje i korištenja plastike na stvaranje otpada koji se stoljećima (nikad) ne može razgraditi (jer nije prirodan), a svojim raspadanjem putem mikro i nano čestica djeluje na okoliš i zdravlje svih živih bića na Zemlji.

Sitne čestice plastike nalaze se u morima, oceanima, u zemlji, kao i u zraku koji svaki dan udišemo, a oblaci, oluje i kiša ne poznaju granice - ne razlikuju zagađene gradove od čistih ruralnih krajolika. Jesu li vrlo sitne plastične čestice u hrani i zraku uzrok povećanog broja alergija, astme i različitih drugih bolesti (imunološkog, probavnog i živčanog sustava, hormonskih poremećaja, ...) danas još uvijek službeno ne znamo. Pretpostavljamo da da, ali kad znanstvena istraživanja konačno dobiju signifikatne pokazatelje uzročnosti sve učestalijih zdravstvenih problema - vjerojatno će biti kasno.

Slična priča bi se mogla dogoditi i sa solar-nim panelima koji su danas pomodni hit i relativno efikasan način dobivanja obnovljive energije. Solarni paneli nemaju veze s plastikom, oni su kombinacija stakla i nešto metala (pa stoga skoro pa prirodni i razgradivi), ali su nekoliko dodatnih planina otpada koje će uz malu mogućnost iskoristivosti recikliranog materijala onečistiti Zemlju. Nakon reciklaže staklo iz solarnih panela je vrlo loše kvalitete pa stoga i nepogodno za izradu drugih staklenih proizvoda što je posve drugačija priča u odnosu na recikliranu staklenu ambalažu boca za piće i staklenki.

Solarni paneli umjesto pšenice!

Do kraja desetljeća stvorit ćemo 4 milijuna tona otpadnih solarnih panela, a uz aktualan trend njihove proizvodnje, ugradnje i izgradnje kilometara solarnih farmi te optimističan scenarij 25 godina njihova

va maksimalnog korištenja (realno je to i kraće) - do 2050. imat ćemo na Zemlji oko 200 milijuna tona otpadnih solarnih panela. Koliki su nepovoljni učinci prekomjerne izgradnje i korištenja solarnih panela na klimatske promjene i okoliš danas ne znamo. Zasigurno su manji nego u slučaju fosilnih goriva ili plastike, ali nisu klimatski i okolišno neutralni. Logika kaže da ne može biti bezazlena ideja o prekrivanju 20% Sahare solarnim panelima bez obzira koliko se električne energije na taj način može proizvesti. Nije ni lijep prizor ravnica prekrivenih poljima solarnih farmi umjesto poljima pšenice, kukuruza ili drugih poljoprivrednih usjeva.

Prošli smo kroz energetske krize, a kriza hrane je realnost koja je itekako moguća bilo zbog ratova i špekulacija na tržištima, bilo zbog prirodnih nepogoda koje smanjuju urod svih poljoprivrednih kultura, ili zbog požara i poplava koje ruše i uništavaju sve pred sobom. U slučaju krize hrane, odnosno nestašice hrane, nikog neće biti briga koliko je u njoj mikroplastike i nanoplastike, koliko je korištenje GMO-a u njenoj proizvodnji, ni koliko je pesticida i drugih otrova, ni što ona nema miris ni okus.

To je nažalost svijet koji smo stvorili u posljednjih 70 godina, a u moru informacija, izjava i istraživanja o štetnosti ili neštetnosti svega što koristimo, danas je teško znati što je istina a što neistina. Možda su strahovi o učincima prekomjernih sahar-skih solarnih panela na izazivanje suše u Amazoni čista teorija zavjere, možda nisu, ali regije Amazone su pluća Zemlje za sve nas. Možda će netko reći da su teorije zavjere i istraživanja o učincima plastičnog otpada u oceanima na stvaranje stakleničkih plinova, zagrijavanja Zemlje i ekstremne vremenske pojave o kakvima svjedočimo ovo ljeto. Ne nisu, od proizvodnje plastike pa sve do njenog odlaganja, prerade ili spaljivanja značajni su učinci na emisiju stakleničkih plinova. Odričemo se dizelaša i korištenja fosilnih goriva, ali klimatski problemi ne nestaju. Do 2050. ćemo prema sadašnjem tempu čak 20% nafte koristiti za proizvodnju plastike, a ukupna količina proizvedene plastike u svijetu će dostići 34 milijardi tona. Što ćemo s automobilskim baterijama i kroćenjem požara električnih

automobila kada se zapale i izgaraju otrovne plinove – zapravo i ne znamo – valjda ćemo nešto od toga reciklirati ili bolje rečeno »smislit ćemo putem« kako vrijeme prolazi.

El Nino nije zavjera, i ono što se zbiva bilo gdje na Zemlji, i u dalekim tropima i Tihom oceanu - nije bezazleno za nas u Europi, za Ameriku, Australiju, ... Mediteranski pojas ove godine plaća visoku cijenu vremenskih nepogoda. Ekstremne vrućine, oluje, požari i druge nepogode haraju duž juga Europe. Prethodile su im poplave. Ranijih godina bili su zahvaćeni drugi dijelovi svijeta. Sljedeće će biti neki treći ili svi zajedno. Ekstremno vrijeme i prirodne nepogode, nisu kazna koju nam šalje neka viša sila na Zemlju, već su prirodna reakcija Zemlje na funkcioniranje svih eko sustava, industrija, poljoprivrede i svega sto postoji, proizvodi, radi i događa se na Zemlji. A Zemlja smo mi svi koji na njoj živimo i radimo i odnosimo se prema njoj kako se odnosimo.

Pohlepa za bogatstvom, profitom, rastom BDP-a, dovela je do toga da u jedinicu vremena želimo utrpiti što više ekonomije, što više prihoda. Glavna je udarna vijest koliko je bila kvartalna ili godišnja stopa rasta BDP-a, koliko su mjesečno rasli prihodi i dobiti poduzeća, ili koliko su rasle cijene dionica. Jasno oni su direktno i indirektno generator rasta naših plaća, pa i cijena dobara i usluga koje kupujemo. Nažalost ta cijena je svakim danom sve veća, a nije samo ona materijalna koju vidimo u izdacima na tekućem računu i u novčaniku. Najveća cijena je naše zdravlje i sigurnost. Želimo velike amplitude rasta, ali na svijetu sve teži ravnoteži i iza velikih amplitude rasta slijede velike amplitude pada. Jednostavno tako sustavi funkcioniraju. Ako danas akumulirano previše ili pretjeramo u bilo čemu – u proizvodnji i stvaranju plastičnog otpada, eksploataciji nafte, ugradnji solarnih panela itd., a ne izgradimo amortizere i alternative održivog ponašanja - prije ili kasnije uslijediti će pad, a nećemo imati *buffere* da se zadržimo i što prije vratimo u stabilnost. Klimatske promjene, oničišćenje okoliša i uništavanje samih sebe smo ubrzali ubrzanim guranjem ekonomije u jedinicu vremena - pohlepom.

BONTON U CRKVI

I crkva ima neki svoj »dress code«

- *U svim važnijim svetištima u Europi postoji platno s kojim se treba zaogrnuti ako se je oskudno ili neprimjereno obuklo inače se ne može ući. Postoje i redari koji na to paze. Trebamo čuvati dostojanstvo svetih prostora.*

Autor:
o. Antonio-Mario
Čirko

A crkvi često, a osobito kada su vjenčanja ili krizme nailazimo na sve i svašta u vezi s odijevanjem. Ne zna se osnovni bonton. Naše ponašanje, odijevanje pokazuje koliko nam je stalo do Isusa, koliko poštujemo svetost crkvenog prostora i još više koliko razumijemo da je misa, crkva, mjesto posebnog susreta sa Isusom, osobito u pričesti. Na razgovor za posao ne bismo došli poderanih ili kratkih hlača, prekratke suknje, pa tako ni u crkvu. I crkva ima neki svoj »dress code«, tj. pravila odijevanja. Da li se sjećamo kada je nekada postojalo misno odijelo koje se čuvalo baš za nedjelju? Danas nailazimo na sve i svašta, te odijevanje za crkvu postaje suviše neformalno i opušteno. Muški se sve više oblače kao da idu na sportsku utakmicu bilo u kratkim sportskim hlačama ili trenirki, natikačama. Kada idemo u goste nekome, svojim oblačenjem pokazujemo da li nam je stalo do te osobe ili nije. A Isusu dolazimo kako nam se hoće i paše.

Na krizmi djevojke koje su krizmanice ispod bijelih haljina vidi se kako jedva hodaju u štiklama, a kume i ostali gosti kao da idu na neke modne revije ili plaže oskudno odjevene. Ista situacija je na vjenčanjima u crkvi. U svim važnijim svetištima u Europi postoji platno s kojim se treba zaogrnuti ako se je oskudno ili neprimjereno obuklo inače se ne može ući. Postoje i redari koji na to paze. Trebamo čuvati dostojanstvo svetih prostora. Što koristi ako se zgražamo, potrebno je reagirati. Inače je grijeh propusta.

Sjetimo se i ostalih važnih trenutaka...

- Dobro je doći 5 do 15 minuta prije kako bi se sabrali za sveti događaj. Nekada se dolazi zadnji čas, a osobito kasne oni koji staju najbliže crkvi. Ukoliko se ipak dođe kada je započela liturgija treba brzo i tiho pronaći mjesto.

- Kada se uđe u crkvu sjetimo se da treba stišati mobitel ili ugasiti. Nekada baš kada je najsvetiji dio mise, podizanje, zna se čuti zvonjava mobitela. Ne zaboravimo kada ulazimo pokleknuti i prekriziti se. Pogledajmo moderne ceremonije moćnika ili kraljeva. Vidjelo smo nedavno kako se drugi naklone kralju. A Isus je naš Kralj i naklon ili kada se klekne znak je privrženosti i ljubavi.

- U crkvi nastojmo ne voditi razgovore kao da smo u nekoj čekaonici. Nije primjereno pozdravljati se i voditi razgovore tijekom mise, a niti prije ili poslije mise. Dok smo u crkvi razgovarajmo radije s Bogom jer to su dragocjeni i milosni trenutci. Isus čeka s radošću da nas čuje. Kada se idemo susresti s nekim želimo da se to i dogodi, a ne da stojimo sa strane nezainteresirano pričajući s drugom osobom, umjesto s onom radi koje smo došli.

- Sve češće i češće u crkvi se sjedi s prekrivenim nogama. To je možda prihvatljivo imati u nekim neformalnim trenucima. Ali ovo je sveta misa, prekrizene noge su znak prevelike opuštenosti i jako je nepristojno. A položaj našega tijela treba biti stav molitve. Treba sjediti pažljivo, a ne opušteno. Također ruke se ne drže u džepovima ili na leđima, niti se naslanjamo o zid crkve ili klupe kao da smo na šanku.

- Mnogi za vrijeme mise žvaču kaugume. I kad ih svećenik upozori oni to nastave. To je neprimjereno bilo gdje pred ljudima, a posebno na misi.

- Kada se pričestujemo, postoji mogućnost bilo na ruke ili na usta. Svatko može odabrati po savjesti, ali bez obzira koji je način pričestivanja treba se to učiniti na primjereni način. Svakako oni koji se pričestuju na ruke, moraju se ispred svećenika pričestiti, a ne odlaziti s hostijom u rukama. Branimo dostojanstvo pričesti, ne dopustimo da se omalovažava svetost Božje prisutnosti među nama.

- Također kada se pričestimo, ostanimo u sabranosti. To je najsvetiji trenutak kada dolazi do fizičkog sjedinjenja nas i Isusa. Izbjegavajmo potihla pričanja i pozdravljanja onih koji idu na pričest, a prolaze možda pored nas. Radije neka ti trenuci budu trenuci zahvale i ako se pjeva pjevajmo sa svima ostalima i na taj način molimo i čuvajmo ljepotu i milost trenutka same pričesti.

- Nekada se napušta crkva prije završnog blagoslova nakon pričesti. Napuštanje crkve prije kraja bogoslužja lišava nas svećeničkog blagoslova. A također, razmislimo malo, kako bi bilo da si kod prijatelja na druženju i objedu, te odjednom samo ustaneš i odeš bez riječi i pozdrava.

Ovo su neka od promišljanja koja nemaju svrhu kritiziranja, nego posvješćivanja ljepote susreta s Isusom u svetoj misi u crkvi. Kada dolazimo i sudjelujemo dostojanstveno primamo mnoge milosti i Božji blagoslov ostaje nad nama.

NA 132. ZAVJETNOM HODOČAŠĆU U MARIJU BISTRICU

Više od 600 hodočasnika spremni za novi susret

Autor: Jadranka Kašnar Jagarinec

»Majko Božja Remetska moli se za nas, mi smo Tvoji putnici, blagoslovi nas...«
pjesmom su krenuli remetski romari po 132-godišnjoj tradiciji svojoj vjernoj Majci Božjoj Bistričkoj. Predvođeni župnim vikarom o. Krešimirom-Josipom Bahmecom, uz blagoslov župnika o. Antonia-Maria čirka, krenuli su 8. srpnja kao i svake godine u 4 sata ujutro prema Bešićima. Okrijepljeni blagoslovnim molitvom bešićkog župnika

vlač. Mladena Škvorca, zajedno s pješačima iz Bešića i Gračana nastavili su put k Majci, noseći joj svoje molbe, nakane i zahvale.

»Sunčeve zrake i lagani povjetarac, vjera i ljubav te ispred sebe gledati mnoštvo malene dječice kako veselo poskakuju i eto Gospe Snježne gdje smo uz okrepnu i kraći odmor krenuli dalje.

Do kapelice Sv. Ladislava stigli smo oko podneva i kratko odmorili«, navodi svoja zapažanja sudionica.

Posebno zapaža da je 2023. godina koja nadmašuje prijašnje godine, jer je prema svetištu Majke Božje Bistričke krenulo pjevajući više od šesto hodočasnika, gdje ih je i ove godine nasmijan i osupnut brojnošću dječice, mladih, roditelja sa dječicom u naručju, trudnica, dočekuje i blagoslivlja prečasni Domagoj Matošević, upravitelj svetišta.

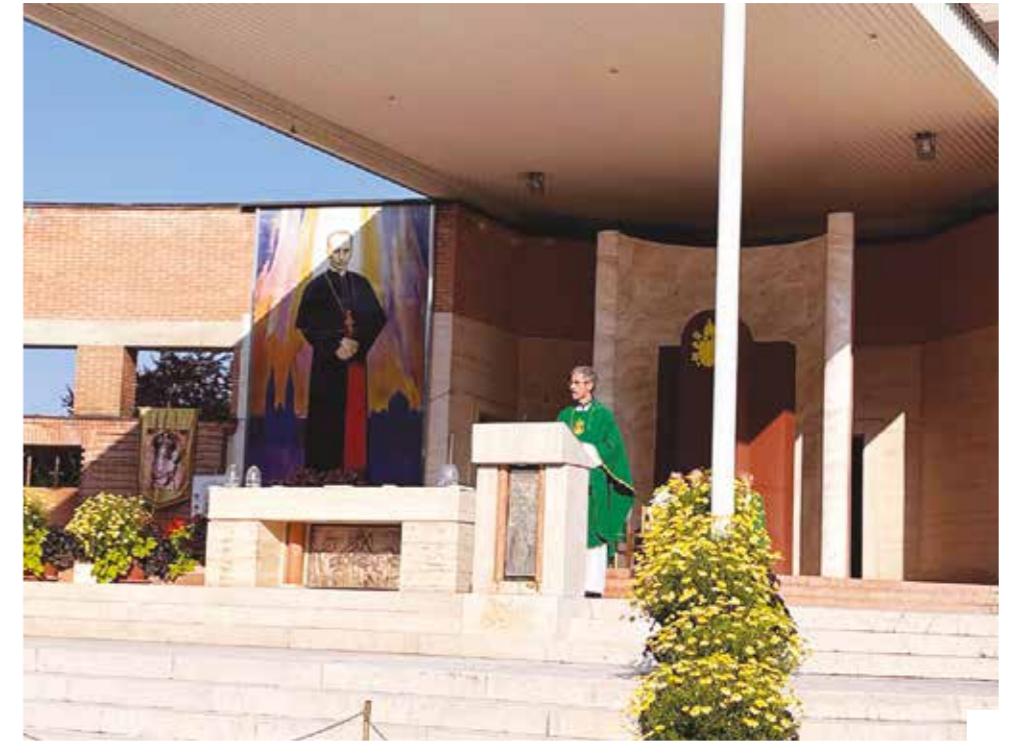
Večernje euharistijsko slavlje pjevanjem, uzveličao je zbor mladih remetskog svetišta a misu je predslavio o. Krešimir-Josip. Po završetku misnog slavlja, krenulo se bistričkom kalvarijom s upaljenim svijećama, molitvom i pjesmom.

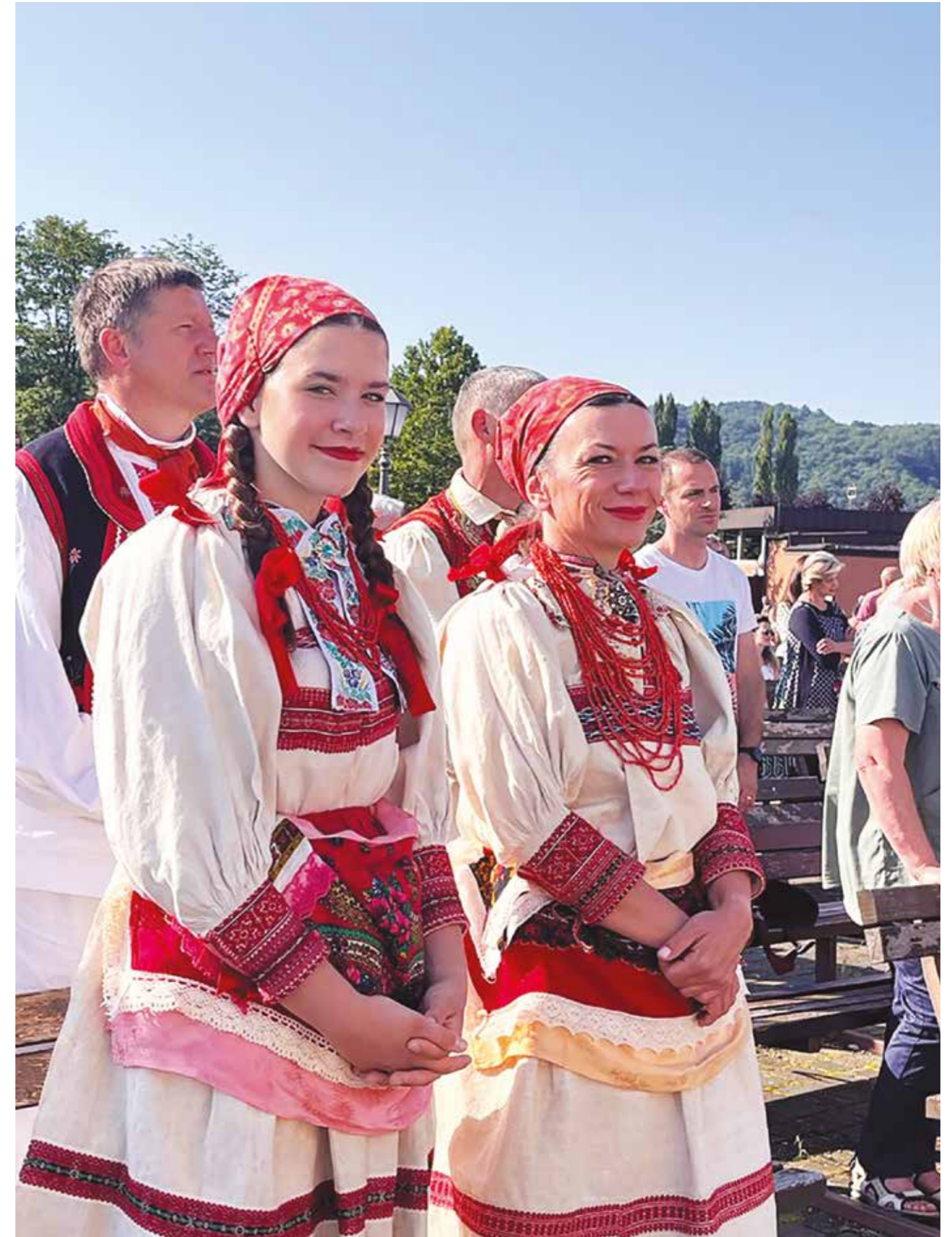
U daljem zapažanju navodi: »Nedjeljno jutro, a sunce već grije, pristigli su i naši hodočasnici organiziranim prijevozom i osobnim automobilima, svi zajedno slavili smo svečanu zavjetnu misu, koju je predslavio o. Antonio-Mario Čirko u koncelebraciji o. Ilije Tipurića, o.Krešimira-Josipa

Bahmeca, vlač. Mladena Škvorca, fra Marina Matančića i bistričkog župnika prečasnog Domagoja Matoševića. Euharistijsko slavlje pjevanjem, uzveličao je zbor pjevača Remeta, Gračana i Bešića pod ravnanjem maestra Tomislava Habulina«.

Prije završnog blagoslova o. Antonio-Mario Čirko zahvalio se svim hodočasnici na ovogodišnjoj brojnosti, te čestitao 40 godina osnutka Župe sv. Mihaela - Gračani i 40 godina posvete Župe sv. Petra i Pavla - Bešići, kojima je blagoslov udijelio blagopokojni kardinal Franjo Kuharić.

»Duhovno okrijepljeni, zahvalni za brojne milosti uslišane prošlogodišnjim pohodom te puni radosti zajedničkog hodočašća, uslijedila je svečana zavjetna procesija prema svetištu te smo ponovno Majci Božjoj Bistričkoj obećali da ćemo je i dogodine pohoditi, jer dok je romara Hrvata staze koje vode prema njenom krilu nikad se neće zatrti, jer ona je Majka svih Hrvata koji je štuju i veličaju«, svjedoči romarica.

PROMOCIJA KNJIGE

»Snaga zahvaljivanja« u Svetištu Majke Božje Remetske

- *Najveća čudesa Duha Svetoga nisu plod Njemu upućenih molbi, nego odgovor na hvalu koju Mu iskazujemo*

Dana 4. srpnja 2023. godine u Svetištu Majke Božje Remetske održana je promocija knjige »Snaga zahvaljivanja«, autora Merlina R. Carothersa.

Knjigu su predstavili oci karmelićani: župnik i upravitelj svetišta o. Antonio Mario Čirko, o. Marko Maglić i o. Ivan Pleše, te časna sestra uršulinka Ksenija Leko.

To je prvo hrvatsko izdanje kršćanske duhovne uspješnice, koja je od svojeg prvog izdanja 1972. godine u SAD-u, promijenila živote tisuća ljudi koji su iskusili novu snagu i duhovni boljitak. Knjiga »Snaga zahvaljivanja« donosi nam prikaz čudesa nastalih dosljednom primjenom biblijske istine: »Bog sve okreće na dobro onima koji Ga ljube (Rim 8,28)«. Knjiga jednostavno i jasno objašnjava kako slavljenje i zahvaljivanje Bogu djeluje u svakodnevnom životu. Onako kako nas sv. Pavao uči u I. poslanici Solunjanima: »Uvijek

se radujte! Bez prestanka se molite! U svemu zahvaljujte! Jer to je za vas volja Božja u Kristu Isusu!»

Kardinal Raniero Cantalamessa, proповјednik Papinskoga doma, crkveni asistent Katoličke karizmatske obnove, rekao je o ovoj knjizi: »Slavljenje i zahvaljivanje su naše dužnosti prema Bogu. Hvalimo Boga zato što smo uvjereni da On može na dobro okrenuti svako zlo, za nas i za cijeli svijet. Hvalimo Ga upravo zato jer smo uvjereni da se sve okreće na dobro onima koje Bog ljubi! Najveća čudesa Duha Svetoga nisu plod Njemu upućenih molbi, nego odgovor na hvalu koju Mu iskazujemo... Jedna od najčitanijih knjiga unutar Katoličke karizmatske obnove je »Snaga Zahvaljivanja« Merlina R. Carothersa. U njoj autor ne samo da ističe važnost zahvaljivanja, nego kroz Sveto

Pismo i vlastito iskustvo pokazuje njegovu čudesnu snagu.

Što Bog sastavi neka nitko ne rastavi

- *Svaki razvod braka između roditelja posebno je traumatičan za djecu, a nažalost po statistikama gotovo svaki treći brak završi razvodom što znači da su borba za opstanak braka, strpljenje i tolerancija očigledno zakazali*

Autor:
dr. sc. Šime
Savić

Brak je zajednica muškarca i žene, dakle jednog muškarca i jedne žene. Sukladno Članku 12 Obiteljskog zakona brak je zakonom uređena zajednica žene i muškarca. Brak se može zaključiti u civilnom (građanskom) obliku ili u vjerskom obliku, a sve sukladno Članku 13 Obiteljskog zakona. Prema statistici 50% brakova se sklapa u vjerskom obliku a 50% u civilnom obliku. Bračni drugovi sukladno Članku 35 Obiteljskog zakona mogu imati bračnu stečevinu i vlastitu imovinu. Tijekom trajanja bračne zajednice bračni drugovi stječu imovinu. Bračna stečevina je ona imovina koja je stvorena tijekom trajanja bračne zajednice i proizlazi s radom i u svezi s radom bračnih drugova ili potječe iz te imovine.

Danas su bračni drugovi u jednakim dijelovima suvlasnici bračne stečevine ako nisu drugačije ugovorili, dok su u bližoj povijesti bračni drugovi mogli utvrđivati da se podjela imovine u slučaju rastave (razvoda) dijeli prema sudjelovanju bračnog druga prema stjecanju iste.

Vlastita imovina je imovina koju su bračni drugovi donijeli u brak, kao i imovina koju je bračni drug stekao tijekom bračne zajednice na pravnom temelju različitom od onog predviđenog obiteljskim zakonom za bračnu stečevinu.

Bračni drugovi mogu ugovorno urediti imovinske odnose pa tako mogu sklopiti bračni ugovor kojim se mogu urediti imovinskopравни odnosi na postojećoj ili budućoj imovini.

Ako bračni drugovi nakon prestanka braka razvodom ili ništavnosti imovinske odnose nisu uredili sporazumno, imovinski odnosi mogu se urediti nagodbom ili sudskom odlukom.

Bračni drugovi se u slučaju razvoda braka mogu između ostalog sporazumjeti o mjestu stanovanja djeteta, obiteljskoj kući ili stanu koja će predstavljati obiteljski dom, načinu ostvarivanja roditeljske skrbi i ostvarivanju osobnih odnosa s djetetom, te o uzdržavanju djeteta.

Ako bračni drugovi ne sastave plan o zajedničkoj roditeljskoj skrbi koji sadrži sporazum o tome kako će se urediti svi odnosi roditelja i djeteta, sud će odluku donijeti po službenoj dužnosti u postupku radi razvoda braka pokrenutog tužbom.

Nažalost, sve manje se zaključuje brak a sve više je samaca, a najtužnije je to da su u Republici Hrvatskoj prošle godine samo četiri grada imali više rođenih nego umrlih što očigledno potkopava opstojnost hrvatskog naroda jer nastavimo li s takvim trendom pitanje je kakva je budućnost hrvatskog naroda, očigledno katastrofalna.

Svaki razvod braka između roditelja posebno je traumatičan za djecu, a nažalost po statistikama gotovo svaki treći brak završi razvodom što znači da su borba za opstanak braka, strpljenje i tolerancija očigledno zakazali.

Što Bog sastavi neka nitko ne rastavi.

Zona besmisla - pobjeđuje se vjerom i razumom

- *Ako se pitate gdje su nestali hrvatski junaci, pogledajte kako se odnosi danas prema povijesnim hrvatskim veličinama i katoličkoj vjeri. Molitelji na trgu proglašavaju se neprijateljima građanske države, a velikani naše povijesti poput Zrinskih i Frankopana u medijima se prikazuju poput erotomana i bipolarnih luđaka!*

avno je veliki psiholog Abraham Maslow ustanovio hijerarhiju ljudskih potreba i zaključio kako je ljudskim bićima od hrane i vode te krova nad glavom često bitniji smisao njihovog života.

Svatko od nas koji je imao prilike pratiti netom završenu izvanrednu sjednicu Hrvatskog sabora (za koju je sam njezin sazivač, predsjednik RH, rekao da će biti beskorisna!) može zaključiti da smo u Hrvatskoj ušli u sasvim suprotnu situaciju od one koju diktiraju najtemeljnije ljudske potrebe: zonu besmisla!

Kako inače objasniti desetke sati ispraznog prepucavanja i međusobnog optuživanja od ljudi koji, bez obzira bili oporba ili vlast, većinom u svojim životima nisu imali niti jedan jedini društveno koristan konkretan potez? Razina komunikacije kojoj smo imali prilike biti svjedoci ispod je razine razgovora koju smo mi na fronti putem

motorola ponekad imali s četnicima na drugoj strani, a od gnusnosti svega viđenoga veća je samo veličina ega sudionika ovog parlamentarnog cirkusa.

Daleko od toga da ovim tekstom odobravam bilo kakove korupcijske afere zbog kojih je sjednica sazvana. Da se razumijemo u slučaju ovakvog nezapamćenog curenja javnog plina i novca vjerojatno, naravno da mora postojati odgovornost! Ali nakon toliko poginulih, ranjenih i duševno sakatih u Domovinskom ratu postavlja se pitanje: jesmo li zaslužili ovakve narodne deputate? Naravno da nismo, uz časte izuzetke takvu družbu nije zaslužilo niti jedan narod u ljudskoj povijesti!

Ako se pitate gdje su nestali hrvatski junaci, pogledajte kako se odnosi danas prema povijesnim hrvatskim veličinama i katoličkoj vjeri. Molitelji na trgu proglašavaju se neprijateljima građanske države, a velikani naše povijesti poput Zrinskih i Frankopana u medijima se prikazuju poput erotomana i bipolarnih luđaka! O zatiranju ponosa veterana Domovinskog rata i vjekovnih hrvatskih bojnih pokliča da i ne govorim.

U konačnici mogu opet citirati dva slavna psihijatra, Carla Gustava Junga i Viktora Frankla koji su nezavisno jedan od drugoga došli do istog zaključka: svaka patnja je podnošljiva ako ima smisla. Ali u ovoj zoni besmisla koja se danas zove država Hrvatska nakon ovog trodnevnog mrcvarenja javnosti eskapadama političkih egomana nikakav smisao više ne postoji.

Zato patnja naroda mora biti prekinuta, s izborima ili bez njih. Vjera nam još daje snagu, a Bog nam je dao razum. U njemu je smisao!

Psihijatar Herman Vukušić, dr. med.

Hodočašća oplemenjuju, a Bog nagrađuje

- *Svjesni smo da nas Gospa prati i rado posjećujemo Marijina svetišta, a iskustva su nezaboravna*

Remetska župa isprepletena je brojnim ljudskim pričama, od starosjedilaca do doseljenika. Sve ih grli i prihvaća Marijino svetište. Među njima su supružnici Mara i Nedjeljko Pavić, samozatajni i skromni. Često su na hodočašćima, a posebno su privrženi marijanskim svetištima. Nedjeljko Pavić rođen 1950. »Kao dijete odrastao sam uz starijega brata, zapravo četiri godine je stariji od mene«, svjedoči Nedjeljko. »Rođeni smo u selu Rašeljke, općina Tomislavgrad. Majka nas je odgajala bez oca koji je bio u Njemačkoj, zapravo nije smio dolaziti doma. Pobjegao je u Njemačku zato što je nosio korpu i prodavao sitnice da bi nas prehranio. Kad je pobjegao, ja se još nisam rodio. Vidio sam ga prvi puta kada mi je bilo 14 godina. Od malih nogu redovno sam išao u Crkvu svaki dan s mamom. Kada sam pošao u prvi razred pa sve do trećeg razreda prije bih išao u crkvu na misu, a zatim u školu. Ministrirao sam do 15. godine, a od tada do dana današnjeg sam povezan s Crkvom.« U sjećanju svoga djetinjstva Nedjeljko ističe da ga mama učila - u Crkvu se nosila misna roba posebno nedjeljom. Znalo se što je misno a što nosno. »Radio sam kao dječak, kopao krumpire, zagrtao ih, čuvao stoku, zatim kosio u Buškom Blatu jer to je bilo polje. S volovima sam dovo-

zio sijeno iz polja i orao njive. Bilo je puno prijatelja u selu, tako svaku večer smo izlazili kod cura, družili se. Išlo se normalno iz kuće u kuću gdje su bile cure. Bilo je umora i posla na njivama, na livadama. Ali se svaku večer pozdravljala Gospa i molila krunica obvezno.« Nedjeljko je išao do škole udaljenost 6 kilometara, svaki dan pješke u školu i nazad. Tako su i ostali išli iz njegove generacije. »Oženio sam se 1969. U sretnom sam braku sa suprugom Marom Pavić koja je rođena Čirko«, navodi Nedjeljko. U braku su pune 54 godine, imaju troje djece i devetero unučadi. Nadalje, ističe kad se oženio, nakon mjesec dana otišao je u vojsku koju je služio 18 mjeseci. »Po završetku vojske otišao sam u Njemačku, to je bilo krajem 1970. a nakon kratkog vremena sam i ženu poveo u Njemačku. Tako nam je jedno dijete rođeno u Splitu, drugo u Livnu, treće u Dortmundu. Određeno vrijeme radio sam u Dortmundu na golf placu, a supruga je radila kao kuharica u Golf klubu tu su nam bila djeca, ali svake nedjelje smo išli u Crkvu na misu«. Osamostalili su se 1976. i bavili se ugostiteljstvom do 1997. »Za vrijeme Domovinskog rata sam se htio vratiti, ali nisu mi dali moji iz općine. Rekli su nam - vi nama trebate gore. Pomagali smo humanitarno i sa svećenikom Stipom Vrdoljakom. Dovo- zili smo ranjenike, zapravo 100 postotne invalide na liječenje kod nas u Dortmund i Sverte. Djecu smo odgajali u kršćanskom i domoljubnom duhu, te ih učili raditi na čemu smo danas zahvalni«. Samozatajno pomažu ljudima, jer kako kaže Nedjeljko - svjestan sam da će to dragi Bog nagraditi. U mirovini je već 8 godina, pa često hodočašće. »Imamo puno prijatelja među svećenicima koji nas često posjećuju. Presretni smo kada se vratimo s hodočašća, jer onda su baterije pune i puno se bolje osjećamo. Tako smo bili u Svetoj Zemlji, u Lurdu, u Fatimi, u Meksiku, u Međugorje često idemo, te u Mariju Bistricu, u Rimu smo bili, zatim na Trsatu, u Sinju smo svake godine. Jednostavno, svjesni smo da nas Gospa prati i rado posjećujemo Marijina svetišta, a iskustva su nezaboravna.«

*Vlado Čutura
Snimio: Bernard Čović*

Mladi i duhovnost

Teškoće koje proživljava mlada osoba slične su poteškoćama putnika koji putuje pustinjom

- *Kršćanska duhovnost, potrebna mladima našega vremena, mora sačuvati vezu s kršćanskom tradicijom našega naroda i biti otvorena za moderna strujanja suvremene duhovnosti.*

»Ljubav je Božja razlivena u našim srcima po Duhu Svetom koji nam je dan« (Rim 5,5).

Mladi se mogu prepoznati po različitim ponašanjima, vrijednostima i stavovima po kojima se razlikuju od njihovih roditelja, učitelja, odgajatelja i čak starije braće i sestara koji su odrasli u drugačijim vremenima. Njihova ponašanja su rezultat

specifičnih društveno-ekonomskih i kulturno-oloških okolnosti u kojima žive. Rodili su se u potpuno digitaliziranom i neprestano povezanom svijetu, nikada nisu iskusili život bez Interneta i izvora informacija za razliku od starijih generacija koje su u potrebi stalnog učenja i prilagodbe na digitalizaciju. Prirodno je da je i način njihove društvene interakcije znatno pod utjecajem tehnologije. Komuniciraju pomoću videa, slika, emotikona i GIF-ova, ali i sami sudjeluju u stvaranju raznih digitalnih sadržaja. Imaju slabiju sposobnost održavanja pažnje, ali visoku sposobnost multitaskinga i skeniranja teksta u potrazi za željenim informacijama. Koriste više izvora informacija integrirajući virtualna i offline iskustva. S obzirom na to da su naviknuti na stalan pristup informacijama, možemo reći da su pragmatični i analitični, spremni preispitivanju univerzalne istine i puno su otvoreniji prema različitosti i društvenoj inkluziji. Zabrinuti su za svoju (profesionalnu) budućnost. Odrasli su tijekom ekonomske recesije, raznih društvenih previranja, pandemije te im je prioritet stabilnost nacionalne ekonomije, kvaliteta obrazovanja i dostupnost poslova. Strahuju od globalnih prijetnji poput terorizma i ekonomskih kriza, ekoloških katastrofa i klimatskih promjena. »Teškoće koje proživljava mlada osoba slične su poteškoćama putnika koji putuje pustinjom. Na tom putu nema sigurnih oznaka, iznenada ih prekrije pijesak, temperatura se vrlo brzo drastično mijenja: vrući dani i hladne noći, malo vode i puno opasnosti koje vrebaju na karavanu.« Mladi sazrijevaju i duhovno. Često postavljaju pitanje smisla i svrhovitosti života. Pokušavaju odgonetnuti odgovor. Upravo religiozna vjerovanja i duhovnost oblikuju okvir moralnih pravila. Olakšavaju funkcioniranje u zahtjevnom razdoblju odrastanja kada mladi teško vide i prihvaćaju autoritet u učiteljima i roditeljima koji ih cijelo odrastanje poučavaju vrijednostima i društveno prihvaćenom ponašanju.

Religioznost i duhovnost

Religioznost i duhovnost se razlikuju, mogu se pojaviti zajedno, ali i odvojeno. Religioznost je organizirani sistem vjerovanja unutar određene religije i više je

usmjerena na znanje, učenje i metodiku duhovnosti. (M. NIKIĆ, Psihologija obitelji, FTI, Zagreb, 2004., str.112.)

Prvi korijeni religioznosti oblikuju se unutar obitelji. Kako dijete sazrijeva i raste u vjeri, tako se najčešće poboljšavaju odnosi između roditelja i djeteta i šire unutar obitelji. U slučajevima kad su prisutne promjene u ponašanju: problemi s alkoholom, drogom, delikvencijom, izlascima, koji utječu na smanjenje religioznosti i narušavaju obiteljske odnose, osobito tada je važan rast u vjeri. Kada religioznost postane važna, tada ima pozitivan utjecaj na socijalne odnose i odnose s roditeljima. Mladi su skloni razmišljati o poslušnosti i slobodi kao o dva neprijatelja koji se bore: ako sloboda vlada, čini se da je poslušnost poništena; ako prevlada poslušnost, čini se da se sloboda povlači. Vole svoju slobodu i ne žele je se odreći ni na koji način; u potpunosti žele biti gospodari svojih postupaka kako bi mogli činiti ono što žele. Međutim tu dolazimo do poslušnosti koja u religioznosti ima svoje pravo mjesto i razlog postojanja. Religioznost bismo mogli opisati i kao dio duhovnosti jer svaka osoba, bez obzira na to je li religiozna ili ne, ima individualno iskustvo duhovnosti putem vjerovanja o smislu života i sustava vrijednosti kojeg poštuje i slijedi. Duhovnost je povezana s osobnim sistemom vjerovanja, sustavom vrijednosti i smislom života te se u većoj mjeri odnosi na prakticiranje. Ima kognitivne, iskustvene te ponašajne aspekte. Dokazano je kako duhovnost pozitivno utječe na kvalitetu života. Duhovnost je važan aspekt osnaživanja pojedinca u obitelji, za nošenje s teškim i stresnim životnim situacijama. Obiteljske teškoće, neuspjeh, razne bolesti, neuspjesi, nevolje i razočaranja mogu pokrenuti promjene u mladoj osobi. Upravo duhovnost može usmjeriti mlade da nakon teških situacija postanu jači, otporniji i obogaćeni novim iskustvom. Povezanost kvalitete života i religijske aktivnosti moguća je kroz: uključenost u župnu zajednicu, razgovaranja o duhovnim temama, literaturi, uključenost u razna religijska događanja, hodočašća, praćenje raznih religijskih stranica, foruma i sl. Mladi odrastajući sazrijevaju i duhovno, pokušavajući i tražeći ispravan odgovor u potrazi za smislom, svrhom, istinom, uvjerenjima, vrijednostima, nači-

nima postupanja, ponašanja u raznim socijalnim odnosima. Koliko i na koji način odrasli prenose isustveni aspekt i religiozna vjerovanja povezana sa smislom života, nadom, doživljajem zaštite i bliskosti, doživljajem duhovne povezanosti toliko doprinose dobrobiti mladih, osiguravaju društvenu podršku i utječu na kvalitetu života. Kršćanska duhovnost, potrebna mladima našega vremena, mora sačuvati vezu s kršćanskom tradicijom našega naroda i biti otvorena za moderna strujanja suvremene duhovnosti.

Autorica:
Jadranka
Bizjak Igrec

Hrana kao lijek

- *Mediterranska prehrana Grčke, Cipra, Italije, Hrvatske, Maroka, Portugala i Španjolske uvrštena je 2013. godine na popis svjetske nematerijalne baštine.*

Autorica:
Slavica Čutura

Mediterranska prehrana se naziva »najzdravijom prehranom na svijetu« a bazira se na prehrambenim namirnicama koje su konzumirali stanovnici Mediterana 60-ih godina prošloga stoljeća. Također se preporuča i mediteranski stil života koji uključuje svakodnevnu fizičku aktivnost ali i dnevni odmor, takozvanu »siestu«.

Znanstvenici su utvrdili da se mediteranskom prehranom prevenira srčani i moždani udar kao i dijabetes tipa 2 te mnoge druge degenerativne bolesti.

Namirnice na kojima se temelji mediteranska prehrana:

- Povrće: brokula, luk, rajčica, kelj, mrkva, cvjetača, krastavci, špinat itd.
- Voće: jabuke, banane, jagode, naranče, kruške, grožđe, breskve, dinje, smokve itd.
- Mahunarke: grah, leća, grašak, slanutak itd.
- Orašasti plodovi i sjemenke: bademi, orasi, lješnjaci, indijski oraščići, sjemenke bundeve, suncokreta itd.
- Cjelovite žitarice: zob, raž, heljda, kukuruz, smeđa riža, kruh i tjestenina od cjelovitih žitarica.
- Ribe i morski plodovi: sardine, tuna skuša, losos, školjke, rakovi, dagnje, škampi itd.
- Meso: piletina i puretina
- Mliječni proizvodi: sir, jogurt, grčki jogurt
- Začini: češnjak, bosiljak, metvica,

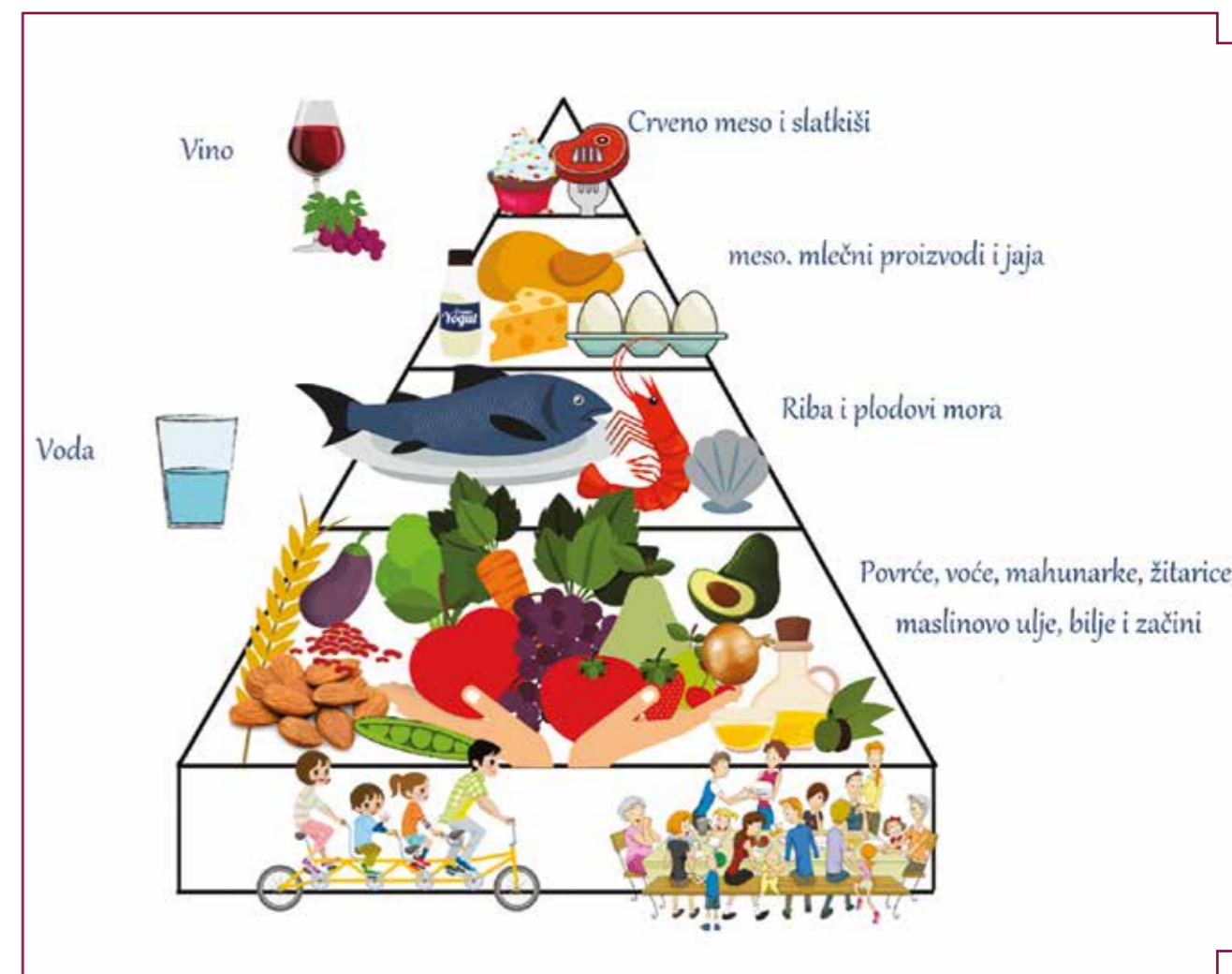
ružmarin, kadulja, cimet, papar, itd.
- Zdrave masnoće: masline, avokado, ekstra djevičansko maslinovo ulje.
- Za piće se koristi prvenstveno voda ali i jedna čaša crnog vina na dan.

Savjetuje se izbjegavati: gazirana pića, bijeli šećer, bijeli kruh, margarin, rafinirana ulja, prerađeno meso.

Mediterranska prehrana je bogata vlaknima, omega-3 masnim kiselinama, vitaminima B skupine, antioksidansima, a istodobno siromašna zasićenim mastima.

Podatci iz 12 međunarodnih studija objavljenih u časopisu British Medical Journal ukazali su na blagodati mediteranske prehrane provedenih na 1 547 299 ispitanika: 6% nižu učestalost karcinoma, 9% manju smrtnost zbog kardiovaskularnih bolesti, 13% nižu učestalost Alzheimerove i Parkinsonove bolesti.

Najnovija istraživanja nažalost pokazuju kako mediteranska prehrana polako nestaje s prostora Mediterana. Sve češće se pokreću edukativne inicijative kojima se popularizira takav način prehrane.

Studija koja je provedena u Kanadi i objavljena u Journal of Nutrition pokazuju kako prihvaćanje mediteranske prehrane ne povećava cjelokupne troškove za prehranu. Dok se povećava trošak za voće, povrće, mahunarke, maslinovo ulje, ribu i orašaste plodove, istodobno se smanjuje izdatak za rafinirane žitarice, crveno meso, slatkiše i brzu hranu.

OD USKRSA DO KARMELSKE GOSPE 2023.

TRAVANJ

10. travanj – USKRŠNI PONEĐJELJAK

Danas je otvorenje proštenjarske godine. Svete mise su u 7.30; 9.00; 11.00 i u 18.30. Svečanu misu u 11.00 predslavio je župnik župe sv. Mirka iz Šestina Robert Šreter. Uz sudjelovanje svećenika i hodočasnika iz remetskog dekanata i okolice, veliki broj je bio i u narodnim nošnjama. Svečanu misu prenosio je Laudato TV, HKR i radio Marija.

11. travanj

Započeo je provincijalni kapitul Hrvatske karmelske Provincije sv. Oca Josipa na Buškom jezeru (BiH). Izabran je novi provincijal o. Vinko Mamić.

12. travanj

Izabrani su provincijalni savjetnici:

1. o. Ivan Pleše; 2. o. Franjo Podgorelec; 3. o. Zvonko Martić; 4. o. Dominik Magdalenić.

Priori po samostanima su slijedeći:

Graz: o. Vedran Pavlić; Remete: o. Ivan Živković; Sombor: o. Stjepan Vidak; Krk: o. Dominik Magdalenić; Split: o. Jakov Mamić; Buško jezero: o. Jakov Kuharić.

20. travanj

Održana je duhovna obnova uz misu, nagovor i klanjanje – 20. travnja 2023. (četvrtak). Gošća i autorica svoje nove knjige Lela Crnek (suradnica prof. Tomislav Ivančića, hagioasistentica i bivša mentorica) progovorila je na temu: »Brak u slobodi i istinskoj ljubavi« po istoimenoj knjizi. Od Boga smo stvoreni različiti muško i žensko. Zajedno čine čovjeka. Imamo toliko različitih sposobnosti, a na njih znamo gledati kao prepreke. Različitosti nam daju mogućnost da se nadopunjujemo, obogaćujemo jedni druge. Sloboda čovjeka je naša vrhunska sposobnost. Danas mnogi niti ne znaju što je sloboda. Ona nije ono što želim činiti. Takav pristup dovodi do vlastite propasti. Istinska ljubav sve vodi u pravome smjeru.

Raspored događanja bio je slijedeći:

18:30 Sveta misa
19:00 Nagovor na temu (Lela Crnek)
19:45 Klanjanje pred Presvetim (o. Antonio Mario Čirko)

Glazbom su animirali: Josip Čulumović i Valentina Vedriš

23. travanj

U nedjelju 23. travnja u Šatoru sastanka pod misom u 12 sati slavila se sveta misa sudionika nogometne lige pod nazivom Fair Play Futsal Liga (FPFL) kao zahvala za sezonu 2022/23 uz dodjelu nagrada iza mise. Natjecanje se održava u sportskom centru u Jazbini u našoj susjednoj župi sv. Petra i Pavla. Fairplay Futsal liga je rekreativna Futsal liga u Gradu Zagrebu koja je potaknuta duhom katoličke malonogometne lige, te promovira sve njezine etičke i duhovne karakteristike. U ligi se natječu momčadi iz raznih župa na području Grada Zagreba i okolice, te uz izraženi ekumenski duh otvara vrata svim ostalima koji su voljni uživati u jednom posebnom i drugačijem ambijentu. Kao što samo ime kaže liga promiče korektnu igru i zdravo sportsko nadmetanje kako bi i mladi bili upoznati s kohezijom sportskog i kršćanskog duha. Od sudionika sudjeluje i ekipa iz Remeta "Advocata Croatiae", koja je ove godine ispala u četvrtfinalu. Najbolje ekipe bile su proglašene nakon sv. mise. Poslije je uslijedilo druženje kod karitasove kuće.

28. travanj

Danas je bila prva ispovijed za prvopričesnike.

29. travanj

U Remetama je bila prva pričest. Ukupno je bilo 109 prvopričesnika. Misu je predslavio župni vikar o. Zlatko Pletikosić, budući je župnik o. Čirko bio na misi liturgijskog uvođenja novoga zagrebačkoga nadbiskupa i metropolite: Dražena Kutleše.

- Popodne je bila prva ispovijed prvopričesnika na Čretu.

- Održan je i treći krizmanički susret u Šatoru sastanka s krizmanicima koje redovito animiraju mladi iz župe. Uz razne teme, prisutno je

druženje, igre, pjevanje i grickalice.

30. travanj

Danas je bila prva pričest na našoj filijali na Čretu. Ukupno je bilo 29 prvopričesnika.

Misu je predslavio remetski župnik zajedno sa župnim vikarom o. Krešimirom Josipom.

SVIBANJ

3. svibanj

Krizmanici, kumovi i roditelji imali su ispovijed uoči krizme.

6. svibanj

Slavili smo sakrament Potvrde. Bilo je ukupno 121 krizmanik. A djelatelj potvrde bio je mons. Zvonimir Sekelj.

17. svibanj

Udruga roditelja poginulih hrvatskih branitelja Slatina-Orahovica pod vodstvom predsjednika Tome Grahovca hodočastila je naše svetište. Slavili su misu u 12 sati koju je predslavio remetski župnik. Došlo ih je ukupno tridesetak. Cijeli dan je padala jaka kiša, te nisu bili u mogućnosti razgledati okoliš, no zajedno sa župljaninom Vladom Čuturom koji je hrvatski branitelj i angažiran za susrete s njima pružen im je lijepi doček i okrepa prije njihova odlaska.

18. svibanj

Na blagdan Uzašašća slavila se svečana večernja misa. Nakon toga je svoje svjedočanstvo iznio gost, istaknuti laik, Matej Lovrić. Matej svjedoči kako mu je Božja providnost spasila život. Nakon tog događaja Matej se potpuno otvorio Bogu. Počeo je pronalaziti Božje znakove u svakodnevicu, pogotovo u svom poslu u zajednici Arka u Zagrebu, koja okuplja osobe sa i bez intelektualnih teškoća. Sve je završilo sa klanjanjem pred Presvetim.

27. svibnja

Održano je duhovsko bdijenje sa cjelonoćnim klanjanjem. Misu je predslavio i klanjanje predmolio o. Ivan Pleše.

LIPANJ

4. lipnja

Prva Katolička Osnovna Škola (PKOŠ) slavila

svečanu misu zahvalnicu za kraj nastavne godine koju je uz o. Vinka Mamića, ravnatelja škole, predslavio i propovijedao duhovnik škole o. Dario Tokić. Iza toga je uslijedilo popodnevno druženje djece, roditelja i nastavnika.

8. lipnja

- Svetkovina je Tijelova. Svečana misa je bila u 10.30 koju je predslavio remetski župnik o. Antonio-Mario. Iza toga je uslijedila tradicionalna tijelovska procesija, te je potom bilo druženje gdje je samostan častio vinom, a FIS Remete je svojom svirkom uzveličao slavlje.

- Rano ujutro, oko 5 sati, Zajednica obitelji otišla je u naš samostan na Buško jezero zajedno sa svojim duhovnikom o. Ivanom Pleše. U ovim danima imati će druženje, duhovnu obnovu i jednom riječju prekrasno obiteljsko zajedništvo.

8. – 10. lipnja

Zajednica obitelji otišla je na duhovnu obnovu i druženje u naš samostan na Buškom jezeru. Kao duhovni pratitelj bio je o. Ivan Pleše.

20. lipnja

U Duhovnom centru održana je župna tribina na temu: »Inkvizicija – Mit i povijest«. U prepunoj dvorani razmišljalo se je o slijedećem: Može li se reći da je inkvizicija jedna od najžalosnijih pojava u povijesti Crkve? Kako to da se razvilo toliko mitova o inkviziciji?

Je li točno da su neki kriminalci u Španjolskoj namjerno bogohulili kako bi ih se prebacilo u zatvore inkvizicije?

Kako to da neki tvrde da je španjolska inkvizicija bila relativan izvor sigurnosti u svoje vrijeme?

Zar nije ljubav jedino prihvatljivo načelo širenja vjere i suzbijanja krivovjere?

Predavač profesor Trpimir Vedriš izvrstan je poznavatelj Srednjega vijeka te je jasno i razumljivo pojasnio neke povijesne događaje koji se često spominju u javnosti.

- U utorak 20. lipnja 2023. po prvi puta

svetu misu iz remetskog svetišta prenosio je televizijski kanal MARIA VISION MEĐUGORJE koji je prva religijska televizija na hrvatskom jeziku u Bosni i Hercegovini. Nastala je kao podružnica »Maria Vision« – misije koja u svom televizijskom programu već godinama emitira katoličke i religiozne sadržaje u cilju evangelizacije. Maria Vision je televizijski kanal prisutan u više od 20 zemalja u Sjevernoj i Južnoj Americi, Africi, Europi te Bosni i Hercegovini te ukupno pokrivaju više od 21 milijun domova.

Izrađuju digitalni video i audio sadržaj za posebne događaje, raznovrsne emisije, humanitarne projekte, dokumentarne i igrane filmove, svetu kronicu, svakodnevno euharistijsko slavlje i klanjanje Presvetom oltarskom sakramentu, sve u cilju evangelizacije. Njihova misija je zalaganje za obranu obiteljskih vrijednosti naglašavajući da sve vrijednosti dolaze od Boga, jer je On izvor svih vrijednosti.

SRPANJ

7. srpnja

Započela je devetnica Gospi Karmelskoj. Svaki dan su u 17.30 Večernje pohvale, krunica i litanije, te sveta misa u kojoj se promišlja na temu duhovnih i tjelesnih djela milosrđa.

8. srpnja

Molitvom u Šatoru sastanka u 4 sata ujutro započelo je 132. zavjetno hodočašće naše župe u Mariju Bistricu...Njih 150, nakon molitve i blagoslova župnika krenulo je prema svome cilju...Bistričkoj Gospi. Na kraju ukupni broj zajedno sa Bešićima i Gračanima bio je oko 600.

9. srpnja

Jedan autobus u 5.30 ujutro krenuo je na hodočašće u Mariju Bistricu. U 7.30 slavila se misa u svetištu koju je predslavio o. Antonio-Mario. Nakon toga je u 8.30 uslijedila svečana procesija i ulazak u svetište naše župe, župa Gračani i Bešići.

11. srpnja

Kupljene su orgulje za Šator sastanka – Johannus orgulje. U obavijesti za 15. NKG

stavili smo slijedeći tekst:

Posljednjih dana zvuk naših orgulja se promijenio, te više nema prekidanja i puno bogatije ispunjava naš Šator sastanka. Naime, napokon smo uspjeli nabaviti dugo najavljivane i očekivane nove orgulje. Radi se o novom instrumentu, elektroničkim orguljama s dva manuala i pedalom, kakve naše svetište zaslužuje i uz pomoć kojih ćemo još gromkije pjesmom slaviti dragog Boga i našu nebesku Majku.

Obzirom da Šator sastanka na žalost ne može imati akustiku kao što ju je imala naša crkva, da bi zvuk novih orgulja došao do još boljeg izražaja potrebno je napraviti nadogradnju razglaša dodatnim pojačalom i bas zvučnicima. Također, znate da se u našoj župi i svetištu Boga slavi ne samo tradicionalnom nego i suvremenijom liturgijskom i duhovnom glazbom pa i u tome želimo nadograditi fond instrumenata i to nabavkom digitalnog klavira koji bi bio smješten uz orgulje. To će biti velika pomoć prvenstveno našem dječjem zboru i zboru mladih, a takvim instrumentom dodatno ćemo glazbeno obogatiti i mnoga druga slavlja i prilike u našem svetištu. A da bismo u slavljenju Gospodina pjesmom svi mogli sudjelovati, najavljujemo i postavljanje računala i ekrana za prikaz tekstova.

Plan je da se sve to uradi do Velike Gospe. Hvala svim dobročiniteljima.

15. srpnja

Vigilija je Gospe Karmelske. Zbog toga je i molitveni program bio svečani. Iza mise je bilo klanjanje pred Presvetim te služba bdijenja. Potom je uslijedila obnova bliske povezanosti s Kristom po Mariji za članove škapularske bratovštine. Na kraju molitvenog dijela, ispred Šatora sastanka bila je zakuska za sve okupljene.

16. srpnja

Proslavljena je svetkovina karmelske Gospe koja se ove godine slavila u nedjelju. Nakon svake svete mise bila je mogućnost oblačenja karmelskog škapulara. Također, nakon misa u 10.30 i 18.30, organizirano je druženje sa članovima OCDS-a i ostalih nazočnih vjernika pored Šatora sastanka.

PRVOPRIČESNICI

Prvopričesnici /Remete, 29. travnja;
filijala – Čret, 30. travnja/

Patrik Aleksić, Andrija Ambrinac, Amarie Asan, Naomi Asan Stančić, Karlo Balen, David Bajzek, Niko Ban, Luka Barišić, Valentina Bartolec, Marinela Baturina, Iva Berc, Fran Boroša, Noa Boško, Mila Brkić, Maks Bukovac, Mija Butumović, Teodora Ciglar, Nicol Crnić, Loren Culej, Jakov Cuculić, Lana Cvjetičanin, Leon Čabraja Štefančić, Jura Čada, Jana Čengija, Ana Dubravec, Tin Durlen, Bruno Đuroci, Gabrijel Đuroci, Luka Đuroci, Iva Ećimović, Marko Ferara, Lana Franjević, Ante Gale, Mara Gašpar, Pavle Glumac, Lucija Golem, Ema Gulan, Marta Hajtud, Borna Hokman, Iva Horvatić, Sara Hrastinski, Mara Huljev, Tiago Ibanez, Helena Ivančić, Lucija Ivandić, Marko Ivanković, Luka Jagunec, Mihael Jakovac, Marko Jukić, Rita Kaić, Ana Kadić, Stjepan Klanfar, Leona Knežević, Korina Kočiš, Lava Maksimilijan Kovačić, Filip Krolo, Jan Krsnik, Šimun Krznarić, Lorena Kurevija, Katja Lacić, Lucija Ledić, Mila Leko, Marta Leko, Klara Lapanović, Lovro Lučić, Marija Franka Lukač, Jure Lukenda, Leona Lukić, Arian Lušić, Leon Maček, Patrik Mahović, David Majcenić, Nino Malenčić, Ante Mandić, David Marić, Lovro Martinko, Mihael Matić, Ana Matković, Sarah Martinović, Ante Maržić, Jan Menčik, Fran Mihetec, Diva Milas, Lara Milas, Lucija Mileković, Lovro Milutinović, Mia

Milutinović, Maja Mišetić, Deni Musulin, Stipe Nakić, Patricija Padjen, Eva Papa, Melanie Papak, Nera Pavičić, Rita Pavlek, Sara Perković, Leonarda Popijač, Lana Protrka, Mia Pržulj, Elena Puclin, Mari Puljak, Lucija Radoš, Toma Radoš, Ana Renić, Ivan Rubić, Bruna Sau, Ana Semren, Lucija Sertić, Roko Sertić, Bruna Tešić Slovinac, Adrian Smolar, Manuel Snovak, Jan Spahić, Karla Spiegl, Tonka Surma, Petar Šarčević, Nika Šimić, Lucas Škravan, Katja Šošić, Mia Šulekić, Juraj Šušnić, Lara Tenšak, Ante Tokić, Marko Trčak, Lea Trifunovski, Bruno Ivan Turina, Damjan Vedriš, Tara Vorel, Mateo Vrban, Matej Vrdoljak, Pavao Vrdoljak, Nahla Franjić Vuković, Ana Bella Zalabak, Vito Zibar, Mia Znidarčić, Fran Jakov Zovak.

POTVRĐENICI

Potvrđenici /6. svibnja 2023./

Sanja Brkljačić, Ines Karamatić r. Ambruž, Mia Alerić, Elena Alihodžić, Nina Badžek, Laura Barbić, Bruna-Ivana Paula Barić, Vito Belamarić, Nika Benc, Eva Beranek, Borna Bilušić, Paula Blažić, Korina Ema Bolšec, Tara Brdovčak, Jakov Ante Bulović, Eva Butković, Ivan Draženović, Mara Đaković, Mare Katja Ćurković, Marko El – Tayeb, Sara Ferić, Filip Gačić, Karla Gačić, Ivan Grgić, Laura Hagljan, Petra Hajtud, Marcela Ana Hanžek, Borna Herceg, Nika Barbara Horvatić, Nika Igrec, Lovro Ilić, Kala Matija Išek, Ante Ivanković, Nikola Iviček, Ema Jantolek, Mara Zora Jelić, Niko Marin Jelinić, Juraj Jurčević, Marta Jurčević, Kai Viktorija Kadić, Marko Kadić, Laura Kanceljak, Roko Kapitanović, Marko Kazija, Andrija Kirhmajer, Mateo Klanjčić, Lorena Ana Klobučar, Luca Knežević, Borna Kolak, Josip Kolombo, Matija Seattle Kontek, Klara Kostanjski, Noa Kralj, Bruno Krovina, Lana Ruby Čegir, Mia Ledinščak, Laura Lapanović, Maks Leskovar, Jakov Lukač, Marija Lovrić, Ana Lukenda, Mateo Thomas Matić, Jelena Ružica Marić, Nick Marić, Dominik Marković, David Martinko, Lucija Mendeš, Petar Mihetec, Lara Mikina, Iva Miladin, Ela Miloloža, Petra Mršić, Klara Mustafić, Josipa Mustapić, Nikola Mučnjak, Ela Katarina Nikolić, Dorja Novak, Ema Papež, Noa Pasarić, Ante Pavić, Glorija Pavić, Maša Pavlek, Sara Pelić, Toni Petrina, Klara Pleš, Viktor Podravac, Marko Portada, Lucian

Marco Postaj, Gabrijela Pravdić, Mirej Privora, Luka Protrka, Nika Puškarić, Ema Radinović, Lucija Rosman, Tia Rovišan, Ivan Schmidt Petrokov David Sermek, Magdalena Siketić, Roko Skorić, Kiara Sokolić, Mia Stunković, Vito Stunković, Ivan Sudić, Tin Nikola Sušić, Nela Svetić, Ante Ševerdija, Niko Škorić, Ivan Škunca, Franjo Topolovac, Ellen Vanjorek, Terezita Vedriš, Veronika Vidmar, Natan Ivan Vlahović, Vjekoslav Vranjković, Jakov Vrbanc, Tihana Vulin, Filip Vusić, Mara Žbulj, Mihael Zgorelec, Ena Marija Žerjavić, Maruška Zlopaša, Gita Župan.

PRIMILI smo dar Duha Svetoga!

Dobri Bože, mi firmanici zahvaljujemo ti za svu ljubav i pažnju koju smo doživjeli tijekom vjeronaučne godine. Darovi Duha Svetoga ohrabрили su nas za naš život, da budemo: smireniji, odgovorniji u svojim obvezama, mudri u donošenju odluka, te da imamo više razumijevanje jedni za druge, a napose prema svojim bližnjima; da s ljubavlju poštujemo Božji zakon.

Razmišljanje firmanika

ISUSE!

Ove godine prvi put primili smo tebe u svoje srce! Prvi put pristupili smo oltaru i zajedno s drugim vjernicima pričestili smo se. Doživjeli smo poseban MIR u našoj duši i srcu. Hvala ti! Sakramenti Pomirenja i Pričesti koje smo ove godine MI prvopričesnici prvi puta primili, osnažili su nas i potakli na: dobrotu, ljubav, pažnju, radost! HVALA ti ISUSE!

Razmišljanja prvopričesnika

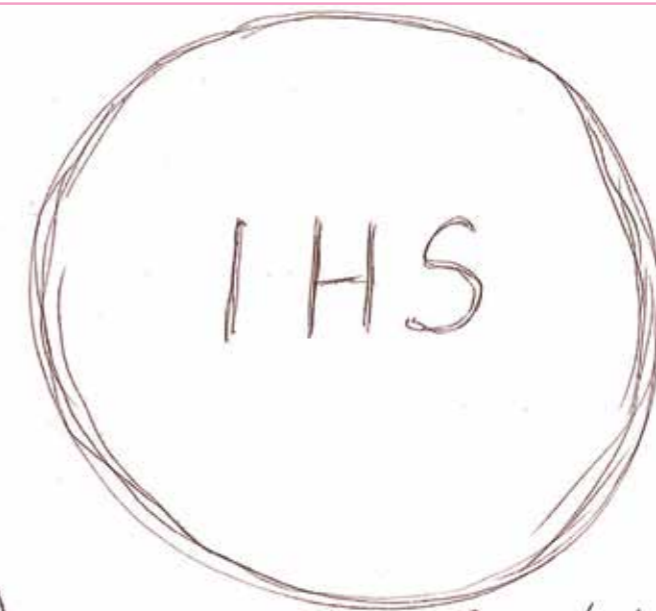
Dobri Bože!

Hvala ti za još jednu školsku godinu. Trudila sam se u učenju, slušanju u obitelji, biti dobra školska kolegica i prijateljica. Sretna sam, kada su svi moji prijatelji oko mene dobri i odgovorni u zadaćama. Hvala!

Moj Bože, nekada sam zaboravio napisati zadaće. Osjećao sam nemir u svome srcu i bio sam žalostan. Roditelji su se ljutili. Molio sam se tebi dragi Bože da me ohrabriš kako bi shvatio da trebam biti dobar i učiti svaki dan. Hvala ti!

Dragi moj Bože, hvala na novim otkrićima koje smo u ovoj školskoj godini naučili o tebi: da si dobar, pomogao si Izraelskom narodu da dođu u svoju Domovinu. Sklopio si Savez s njima da budu dobri: poštuju tebe i da se međusobno slažu. Zapovijedi koje su dobili, značajne su i nama danas. I mi te trebamo poštovati, vjerovati, biti pažljivi prema svojim bližnjima. Trudili smo se ove školske godine to pokazati u svim svojim školskim predmetima. Hvala ti! OPROSTI nam kada smo bili lijeni, nepristojni prema svojim vršnjacima i starijima. Odmorit ćemo se tijekom ljetnih praznika i zajedno s Tobom biti bolji, odgovorniji u radu.

Vjeroučenici šestih razreda

Isuse, hvala ti!

MORE

Tko će čuvati našu zemlju natopljenu krvlju?

- *Kome je novac ispred svega? Ne moram ići na more, ja ga sanjam. Ja ga sanjam čistog i toplog kako me nosi na svojim valovima i potpuno mi je svejedno bila tamo ili ne.*

 Volim more. Volim more izvan sezone, posebno u proljeće, kada procvjetaju mediteranske biljke i kada sve miriši na čistoću prirode i miris mora bez »tuđih« ljudi, bez turista. Kada gledam valove kako zapljuskuju kamenitu netaknutu obalu. Kada osjećam poštovanje prema prirodi i ljudima koji su tu obalu čuvali stoljećima. Ne znam što se dogodilo ljudima da su prodali svu tu ljepotu za nešto propadljivo i sami se upustili u propast za neki propadljivi novac. Možda sam sebična jer tu čistoću želim sačuvati za sebe. Dostojanstvo nasljeđa je vrijednije od svega blaga ovoga svijeta. Zašto dozvoljavamo da nam onečišćuju naše blago, našu djecu, našu vjeru, naše materijalno i duhovno nasljeđe. Što nam se događa? Gdje je naše samopoštovanje? Tko nam može nametnuti da prodajemo našu zemlju? U Konavlima su imali izreku »đe niko

tu i obiko«, ako griješim ispravite me. Što znači gdje si se rodio tu i umri. Škrta zemlja vrijedi mnogo više. Nije bilo prodaje tuđincu. Danas? Tko nam kroji Božju pravdu? Blago koje smo dobili na čuvanje. Moramo biti svjesni da svi moraju poštivati naše, Božje, blago.

Niti ove godine ne idemo na more. Ne zato da si ne bismo mogli nafektati koji dan kod prijatelja u vikendici ili apartmanu, naravno na njegov trošak, već jednostavno zato što mi se zgdilo more puno fekalija koje ostavljaju bogati kruzari, hrpa razuzdanih turista kojima mi dopuštamo da nam zagađuju naše blago svojim škudima. Tko će čuvati našu zemlju natopljenu krvlju mučenika ako ju mi sami nećemo čuvati? Kome je novac ispred svega? Ne moram ići na more, ja ga sanjam. Ja ga sanjam čistog i toplog kako me nosi na svojim valovima i potpuno mi je svejedno bila tamo ili ne. Osjećaj je isti kada se probudim. Ljudi čuvajte svoje naslijeđe, nije novac bitan. Danas ga imaš, sutra nemaš. Gdje je tvoje blago? Svima želim blagoslovljeno ovo ljeto i odmor gdje god bili ne zaboravite Onoga koji nam je sve dao. Zahvaljujte na svemu i na snovima koji su blagoslov poput stvarnosti.

Ljiljana Habljak

IZVADCI IZ MATICE ŽUPE /od 11. ožujka do 10. srpnja 2023./

KRŠTENI

Lota Marija Horvat, Matej Čičko, Marta Pernar, Sanja Brkljačić, Ines Karamatić r. Ambruž, Luka Petar Diklić, Ema Gulan, Lea Gulan, Ruža Vučić, Mila Jušić, Andro Vuleta, Martino Pralas, Marta Pavić, Julia Čabraja Štefančić, Emily Josipa Poslon, Pia Senjanović, Ivo Kahrić, Aurora Margetić, Aleksandar Đorđe Kutić, Sara Lucija Hodulak, Franko Marić, Aleksandar Toma Hodulak, Korina Nada Bilić, Jura Kasalo, Nikol Josipa Varga, Britta Sofia Španić, Borna Kapusta, Tibor Josip Babić, Marko Radoš, Sofia Bartolec, Luka Tolić, Jakov Milinković, Luka Osman, Ivan Osman, Riko Rafael Kovač, Mada Tea Papić, Erik Prosper Topić, Lina Nika Škorić, Laura Pia Habljak, Samuela Božica Barbarić, Stella Kornelija Alfier, Mariah Ana Hokman, Josip Mock, Hana Mikulić

VJENČANI

Ivan Pavlek i Danica Kntek, Mario Karamatić i Ines Ambruž, Kristijan Barišić i Iva Bandov, Hrvoje Cerovac i Ana – Marija Ivković, Pere Klišanin i Anastasia Leonhardt, Valentino Selnik i Petra Trbara, Hrvoje Sedlar i Stela Jakupec, Ivan Škorić i Iva Belić, Ante Šarić i Katarina Doko, Matija Mlinarić i Lea Tripalo

UMRLI

Nenad Zlatec, Marica Konjić, Marija Vusić, Rozalija Hađina, Jure Periš, Paula Stingl, Nikola Gale, Duško Mikulić, Matija Plejić, Ida Bukvić, Slavica Antolić, Ivka Šenjug, Dragutin Ban, Mario Krmpotić, Mirjana Marchiotti – Vlip, Dubravka Kreber, Zdravko Papa, Pero Stupar, Mila Ivanda, Ciril Hudinčec, Dragica Ivanek, Anđelka Pavić, Stanko Perica, Barbara Bratanić, Davor Kobeščak, Mladen Šplajt, Ana Gajski Kreš, Tomislav Šatrak, Ljuba Tkalčić, Vilim Gašpert

Hrvoje Habljak

Uskrsna procesija 2023.

